

Petra Pikkarainen (1704305 GRKV17SP)

**KAUPUNKIVIIRIN SUUNNITTELU
JOENSUUN KAUPUNGILLE**
Viirinsuunnittelukilpailuun osallistuminen

Opinnäytetyö
Graafinen muotoilu

2021

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Muotoilija
Tekijä/Tekijät	Petra Pikkarainen
Työn nimi	Kaupunkiviirin suunnittelu Joensuun kaupungille. Viirinsuunnittelu-
kilpailuun osallistuminen	
Toimeksiantaja	Joensuun kaupunkikeskustayhdistys Virta
Vuosi	maaliskuu 2021
Sivut	44 sivua
Työn ohjaaja(t)	Teuvo Liikkanen

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön aiheena oli kaupunkiviirin suunnittelu Joensuun kaupungille vuosittain järjestetyssä kilpailussa. Tavoitteena on luoda kilpailun teemaan liittyvä viirin kuvitus, joka mahdollisesti kilpailun voittamalla tulee näkymään ympäri Joensuuta ja sitä ympäröiviä alueita koko vuoden 2021 ajan.

Opinnäytetyössä tutkitaan viirien eri tyyppisiä ja käyttötarkoituksia, sekä perehdytään lippujen yleisiin käyttö- ja suunnittelusääntöihin. Tutkimuksen kohteena on myös viime vuosien voittajien tarkastelu, ja aiheesta tehdään myös taustatutkimusta. Käytetyt tutkimusmenetelmät ovat kvalitatiivisia.

Tutkimusosiossa menneiden vuosien voittajia verrataan keskenään ja niistä tehtyjä havaintoja käytetään hyödyksi sopivan kuvituksen löytämisessä. Viirien ja lippujen suunnittelusääntöjä käytetään myös avustamaan kuvituksen rakennusprosessia. Taustatutkimuksessa perehdytään Pohjois-Karjalan historiaan yleisesti sekä tarkastellaan valittua visuaalista näkökulmaa aiheen piiristä.

Kuvituksen tekemisessä oli tärkeää pitää mielessä kilpailun sääntöjen asettamat rajoitukset värien määrästä, aiheesta ja lopullisen viirin muodosta. Produktiivisen osion haasteena oli luoda hyvännäköinen ja tarkoitukseen sopiva kuvitus rajattujen sääntöjen puitteissa, missä käytössä on vain kolme väriä ja valkoinen, ja kuvituksen muoto on pitkä ja kapea. Produktiivinen osuus tehtiin itsenäisesti, välillä palautetta ohjaajalta kysyen.

Opinnäytetyön lopputuloksena syntyi näyttävä viirihdotus kilpailuun lähetettäväksi.

Asiasanat: kuvitus, Pohjois-Karjala, viiri, heraldiikka

Degree	Bachelor of Culture and Arts
Author (authors)	Petra Pikkarainen
Thesis title	Designing a city banner for the city of Joensuu
Commissioned by	The Joensuu city center association Virta
Time	March 2021
Pages	44 pages
Supervisor	Teuvo Liikkanen

ABSTRACT

The objective of this thesis was to design a pennant for the yearly competition hosted by the city of Joensuu. The aim was to use the local area history theme of the competition as a basis for your pennant design, which would be displayed across the city and surrounding areas throughout the year 2021 in case of victory.

The research for this thesis was done using qualitative methods. Different pennant types and past winners of the competition were compared from creative and practical perspectives, in order to discover suitable illustration methods and ideas for the project. The competition theme was also examined both from general perspective, and in depth from a chosen angle to come up with the actual topic of the pennant illustration.

The background research for the competition theme and end product shaped the design process by offering some basic frameworks to build on, such as the general rules of heraldry that are usually applied to crests and flag designs. The research into the competition theme also worked as a source of inspiration when it came to the actual chosen illustration topics.

The result of the thesis was a design proposition that fit the given themes and followed competition rules, as well as took the general design rules of flags into accordance.

Keywords: Illustration, North-Karelia, Banner, Heraldry

SISÄLLYS

KESKEISET KÄSITTEET	
1	JOHDANTO7
2	TUTKIMUSASETELMA- JA MENETELMÄT7
2.1	Käsitekartta ja viitekehys8
2.2	Tutkimuskysymykset9
2.3	Tutkimusmenetelmät10
3	TAUSTATUTKIMUS.....11
3.1	Kaupunkikeskustayhdistys Virta11
3.2	Lippujen historiaa maailmalla12
3.3	Kilpailun historiaa ja säännöt.....13
3.4	Pohjois-Karjala lyhyesti14
3.5	Historiaa visuaalisesti.....14
4	VERTAILEVA TUTKIMUS.....16
4.1	Erilaiset viirityypit.....16
4.2	Viime vuosien voittajia.....18
5	VIIRIN SUUNNITTELU.....21
5.1	Alustava ideointi21
5.2	Moodboard ja miellekartta22
5.3	Vaihtoehto 1: vuosirenkaat.....24
5.4	Vaihtoehto 2: Karjalan käkikuningas27
5.5	Vaihtoehto 3: Museoviiri30
5.6	Vaihtoehto 4: Kolin kannalla.....34
6	IDEAN JATKOJALOSTUS35
6.1	Sommittelu35
6.2	Värit.....41
6.3	Yksityiskohtien loppuhionta45

7	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUDEN ARVIOINTI	47
8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO	48
9	POHDINTAA	49
	LÄHTEET	51
	KUVALUETTELO	

KESKEISET KÄSITTEET

Heraldiikka (Eng. Heraldry)

Heraldiikassa eli vaakunaopissa on kyse lippujen ja vaakunoiden visuaalisesta ulkoasusta ja niiden sanallisista selityksistä. Vaakunoihin ja lippuihin liittyy omat säännöt ja käsitteet, joiden mukaan ne muodostetaan ja selitetään. Sääntöjen ideana on, että heraldiikkaa tunteva ihminen voi piirtää kuvan oikein ilman visuaalista mallia. (Graafinen 2015.)

Kuvitus (Eng. Illustration)

Kuvituksella tarkoitetaan tekstin mukaan liitettyjä kuvia, joiden tehtävänä on tukea ja valaista tekstin sisältöä sekä lisätä lukijan mielenkiintoa lukemaansa kohtaan. Kuvituskuvat voivat myös auttaa havainnollistamaan selkeämmin tekstissä esiintyvää informaatiota, edesauttaen lukijaa ymmärtämään mistä on kyse. Kuvituskuvat voivat olla tyyliltään melkein mitä tahansa; piirrettyjä kuvia, valokuvaa, kollaaseja, yms. (Graafinen 2015.)

Pohjois-Karjala (Eng. North-Karelia)

Pohjois-Karjala on Itä-Suomessa oleva metsien ja järvien peittämä maakunta, jossa asuu noin 164 000 asukasta. Maakunnan tunnuseläin on karhu, ja se jakaa Venäjän kanssa 300 km pituisen rajan. Pohjois-Karjalasta löytyy myös Koli, mikä on yksi Suomen kansallismaisemakohteista. (Pohjoiskarjala.fi 2021.)

Viiri (Eng. Banner)

Viiri on usein kolmionmuotoinen lippu, joka nostetaan kodin tai kesämökin lippusalkoon. Sen tarkoituksena on yleensä viestiä, että talon väki on kotona. Viirinä voi toimia sukuviiri, kaupunkiviiri tai muu kotiseutuun liittyvä viiri. Tätä viiriä kutsutaan myös isäntäviiriksi. (Suomalaisuuden liitto s.a.) Viirin käyttö on vapaata, ja sen käyttöä eivät sido liputussäännöt (maakuntaviiri s.a).

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä on tarkoituksena suunnitella kaupunkiviiri Joensuun kaupungille. Kyseessä on vuosittain pidetty suunnittelukilpailu, jonka järjestää Joensuun kaupunkikeskustayhdistys Virta. Kisan voittajatyö saa 500 euron palkinnon, ja työ tulee liehumaan ympäri kaupunkia kesän ajan, ja jopa pitempäänkin. Tällä kertaa viirin aiheeksi on valittu Pohjois-Karjalan 300-vuotinen historia.

Työn asiakkaana toimii periaatteessa koko Joensuun kaupunki, koska valmis viiri laitetaan näkyville ympäri kaupunkia kaikkien kaupunkilaisten ja ympäröivien alueiden asukkaiden katseltavaksi. Viirin tarkoituksena on kaunistaa kaupunkikuvaa ja jatkaa vuosia kestänyttä perinnettä, missä asukkaat osallistuvat kotipaikkansa kulttuuritoimintaan.

Voittajaidean löytämiseksi aion tutkia oman kotialueeni historiaa, kilpailun aiempia voittajia sekä viirien eri tyyppjä ja käyttötarkoituksia yleisesti ideointia varten, jotta pystyn suunnittelemaan mahdollisimman hyvän kilpailuehdotuksen, mikä sopii hyvin tehtävänantoon ja saattaisi mahdollisesti myös voittaa. Otan myös selvää lippuihin liittyvistä suunnittelusäännöistä, joille on oma termistönsä. Nämä säännöt ja ohjeistukset voivat auttaa rakentamaan kuvituksen, joka toimii hyvin myös käytännössä.

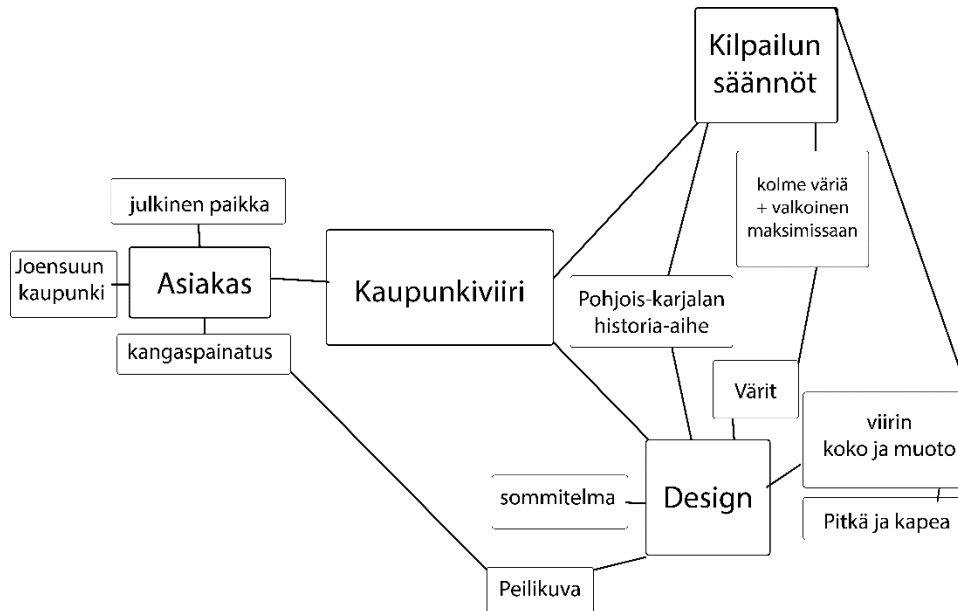
2 TUTKIMUSASETELMA- JA MENETELMÄT

Tässä luvussa määritellään opinnäytetyön tutkimusongelma, käsitekartta ja viitekehys, tutkimuskysymykset ja -menetelmät. Nämä auttavat rajaamaan ai-
hettä niin, ettei siitä tule liian laajaa.

Tutkimusongelma on aiheen kiteyttäminen kysymyksen tai kysymyksien muotoon, joita siitä halutaan tutkia ja tietää (Saaranen-Kauppinen & Puusniikka). Opinnäytetyön tarkoitus on vastata näihin kysymyksiin. Tutkimusongelman määrittely helpottaa prosessia, koska se auttaa valitsemaan, minkälaiset raamit työlle asetetaan. Omassa opinnäytetyössäni tutkimusongelmana toimii hyvännäköisen ja annetun aiheen inspiroiman kaupunkiviirin suunnittelu.

2.1 Käsitekartta ja viitekehys

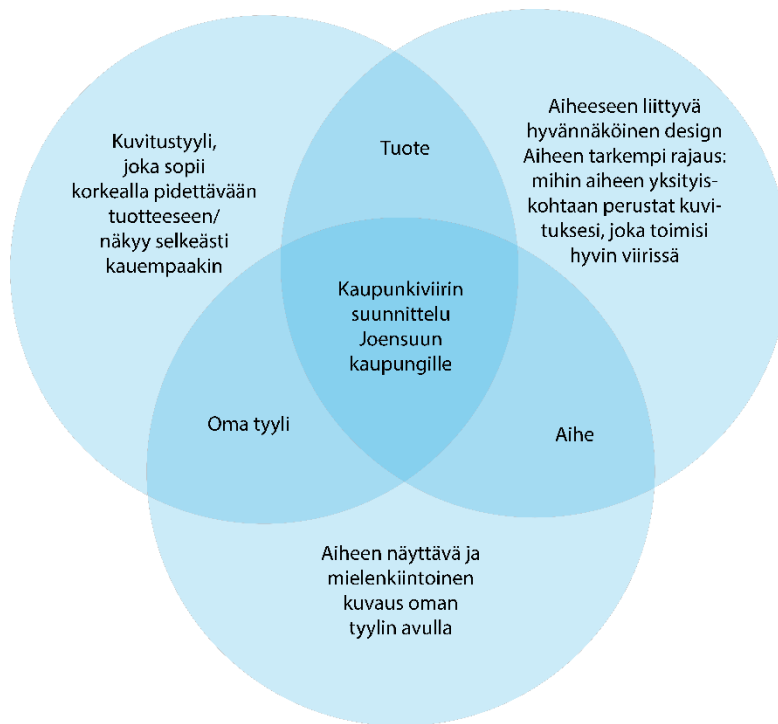
Käsitekartta ja viitekehys ovat hyödyllisiä apuvälineitä opinnäytetyön osien hahmottamiseen. Käsitekarttaan (kuva 1) olen kerännyt aiheeseen yleisesti liittyvät asiat, joita minun kannattaa huomioida viirin suunnittelussa.

Kuva 1. Käsitekartta (Pikkarainen 2021)

Käsitekarttaan on merkitty projektin tärkeimmät osa-alueet, jotka määrittelevät sitä, millaista viiriä ollaan suunnittelemassa. Koska kyseessä on kilpailu, sen säännöt määrittelevät, mitä työkaluja on käytettävissä, minkä kokoinen luodusta tuotteesta maksimissaan tulee ja mikä toimii designin pohjana. Asiakkaalla on myös varsin suuri vaikutus asiaan, koska he päättävät onko tuotos voiton arvoinen ja sen laittamisesta esille ympäri kaupunkia. Koska kyseessä on käytännössä julkinen asiakas eli viiri tulee kaiken kansan näkyviin, on hyvä pitää idea sellaisena, että sen mukaan suunniteltu viiri on sovelias julkisilla paikoilla.

Viitekehyksessä (kuva 2, sivu 9) määrittelen opinnäytetyöhön liittyvät päänäkökulmat, jotka auttavat rajaamaan aihetta ja välttämään sen paisumista liian laajaksi. Kehyksessäni opinnäytetyöaihe on keskitettynä ja valitut näkökulmat ympäröivät sitä omina osasinaan.

Kuva 2. Viitekehys (Pikkarainen 2021)

Työn kolmena päänäkökulmana toimivat oma tyyli, suunniteltava tuote ja sen käyttötarkoitus, sekä annettu aihe, jonka perusteella tuotteeni tulee suunnitella. Koska kyseessä on viiri, eli lippu, joka tulee liehumaan jossain katsojan yläpuolella, on suunnittelemani kuvituksen oltava sen verran selkeä, että siitä saa selvää kauempaa katsoen. Kuvituksen tulee myös liittyä annettuun aiheeseen, jotta annetut raamit työlle täyttyvät. Koska aihealue on laaja, siitä on hyvä rajata jokin tietty teema tai ala-osa, josta lähteä liikkeelle suunnittelussa. On myös mietittävä, miten voin tyydyttää nämä molemmat osiot oman tyylini avulla, eli kuinka tehdä viiristä tarpeeksi selkeä ja aiheeseen liittyvä, mutta myös hyvännäköinen käyttäen omia suunnittelutaitojani.

2.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuskysymykset on muodostettu tutkimusongelman, käsittekartan ja viitekehysten perusteella. Pääkysymyksenäni toimii: *Miten suunnitella hyvännäköinen ja tarkoitukseen sopiva kaupunkiviiri?* Opinnäytetyössäni tutkin, mitä elementtejä edellisvuosien voittajien töistä löytyy, joita voisin hyödyntää omasani, sekä tarkastelen viirejä ja niiden käyttötarkoituksia ja suunnittelusääntöjä eli heraldiikkaa yleisesti. Tutkin myös kilpailussa annettuun aiheeseen liittyviä asioita, joiden avulla pystyn muodostamaan itselleni kunnollisen idean viirin

designia varten. Aiheeni on laajasti subjektiivinen, joten kyseessä on enimmäkseen inspiraation etsiminen taustatutkimuksen avulla. Heraldikan säännöt toimivat lähinnä suuntaa antavina viitteinä, joiden avulla pyrin tekemään tuotoksestani käytännössä toimivan.

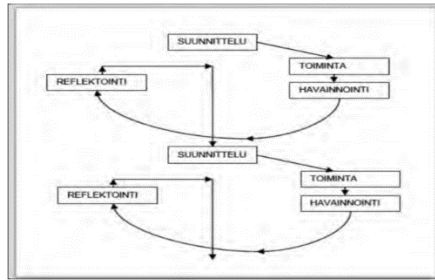
Koska kyseessä on kilpailu, se rajoittaa mitä voit tehdä käytännössä, alakysymyksinäni toimivat: *Kuinka suunnitella näyttävä viiri rajoitetun väripaletin ja koon avulla?* ja *Miten hyödyntää sommittelua rajatun väripaletin käytössä?*

2.3 Tutkimusmenetelmät

Ensimmäisenä tutkimusmenetelmänä aion käyttää vertailua, eli toiselta nimeltään komparatiivinen metodi, jossa tutkija vertailee samaan aihepiiriin kuuluvaa aineistoa (Routio 2007). Tässä tapauksessa tarkastelen edellisten vuosien voittajaviirejä, poimien niistä yleisiä sommittelullisia ja värienkäytön elementtejä, joita voin mahdollisesti hyödyntää oman ideani muodostamiseen. Vertaan myös voittajia keskenään nähdäkseni, löytyykö niistä joitain yhdistäviä elementtejä. Vertailu on hyvä tutkimusmenetelmä, kun kyseessä on tämänkaltainen visuaalisuuteen ja subjektiivisuuteen perustuva projekti, johon ei paljonkaan liity konkreettista analysoitavaa dataa.

Toisena metodina on toimintatutkimus, jossa tutkija osallistuu tutkimuskohteen toimintaan vaikuttaakseen ja kehittääkseen tutkittavaa asiaa. Metodien lähtökohtana on siis tieteellisyyden ja käytännöllisyyden yhdistäminen. (Jyväskylän yliopisto 2015.)

Toimintatutkimuksen osana toimii taustatutkimus, jossa tarkastelen Pohjois-Karjalan historiaan liittyvää materiaalia. Annetun teeman taustatutkimuksen tarkoituksena on löytää ideoita suunnittelemani viirin kuvitusta varten, ja käytän myös vertailututkimuksesta keräämääni tietoa avuksi suunnitteluprosessissa. Toimintatutkimuksen spiraalimalli on asiakasprojekteissa käytetty toimintatutkimuksen malli, jossa otetaan huomioon kehittämistoiminnassa inhimilliset, kulttuurilliset ja sosiaaliset piirteet (kuva 3, sivu 11).

Kuva 3. Esimerkki spiraalimallista (Salonen 2013)

Malli tunnistaa ihmisen oppijana ja luovana toimijana, jonka sosiaaliset, kognitiiviset, kulttuurilliset ja elämäkulun aikana karttuneet tiedot ovat hyödynnettävissä. Spiraalimalli tunnistaa myös kollektiivisen eli yhteisöllisen asiantuntijuuden ja työskentelytavan. (Salonen 2013, sivu 14.)

Koska kyseessä on kilpailu, asiakas tulee osalliseksi suunnitteluprosessia vasta mahdollisen voittamisen jälkeen. Kilpailuehdotuksen työstäminen tapahtuu itsenäisesti.

3 TAUSTATUTKIMUS

Tässä luvussa käyn lävitse järjestäjää ja sääntöjä tarkemmin, sekä tarkastelen annettua teemaa lähemmin eri näkökulmista, jotka tuntuivat sopivimmilta lähestymistavoilta aiheeseen. Tutkin myös lippujen historiaa tarkemmin; mistä ne saivat alkunsa ja millaisia eri lippuja on olemassa.

3.1 Kaupunkikeskustayhdistys Virta

Kilpailun järjestäjänä on Joensuussa toimiva Kaupunkikeskustayhdistys Virta, tosin tämänhetkinen nimi tuli käyttöön vasta vuonna 2018 (kaupunkikeskustayhdistys Virta 2018). Se perustettiin alun perin vuonna 1998, ja pääasiallinen toiminta liittyy järjestöihin, yhdistyksiin ja säätiöihin (Finder s.a).

Yhdistys on kaupungin, yrittäjien, kiinteistönomistajien, yhdistysten ja asukkaiden yhteinen, ja yhdistyksen oman sivuston mukaan sen tarkoituksena on kaupungin keskustan kehittäminen (Kaupunkikeskustayhdistys Virta 2018), mikä tekee tämän kilpailun järjestämisestä järkeenkäypää, koska värikkäillä viireillä voi parantaa kaupungin ulkoasua. Yhdistys myös omistaa osakeyhtiön, joka hoitaa tori, banderolli- ja terassipaikkojen vuokrausta (Finder 2020).

3.2 Lippujen historiaa maailmalla

Viirien ja lippujen historia yleisesti on varsin pitkä. Ensimmäiset nykyajan ihmiselle tunnistettavat liput syntyivät Kiinan alueella Zhou-dynastian aikoihin vuosien 1046–256 ekr. välillä. Eurooppaan liput levisivät todennäköisesti islaminuskoisten ihmisten mukana, mutta islaminuskonto kielsi minkään tunnistettavan kuvituksen käytön lipuissa, mikä vaikutti niiden ulkonäköön. Euroopan varsinaiset maiden liput syntyivät keskiajan ja renessanssin aikoihin. (Flag, Britannica Encyclopedia 2019.)

Euroopassa liput vielä jaettiin eri alakategorioihin käyttötarkoituksen ja muodon mukaan. Näihin alakategorioihin kuuluivat banner (kuva 4), guidon, pennon, sekä streamer eli nykyään pennant. (Britannica Encyclopedia 2019.)

Kuva 4. Esimerkkejä keskiajan bannereista (Britannica Encyclopedia 2019)

Bannerit olivat yleensä nelikulmaisia tai soikion muotoisia, ja niitä käyttivät yleisesti kuninkaalliset ja aateliset soturit aina ritareihin asti. Guidonit olivat ulkomuodoltaan varsin samanlaisia, mutta ne olivat pyöristettyjä ja niissä saattoi olla kahtia jaettu häntä. Näitä käyttivät soturit, jotka eivät kuuluneet aatelis-
toon. Pennon oli puolestaan pieni kolmionmuotoinen lippu, jota ritarit kantoivat peitsissään. Sen tarkoituksiin kuuluivat muun muuassa edesauttaa onnettomuuksien välttämistä, ilmaista kantajan asemaa ja pelottaa vihollista. Streamerit eli nykyajan pennant-liput olivat pitkiä ja kapenevia kahteen kärkeen päättyviä lippuja. Koska nämä liput olivat hyvin pitkiä, niitä käytettiin lähinnä merellä. Niitä käytettiin esimerkiksi erottamaan sotalaivat kauppalaivoista. (Britannica Encyclopedia 2019.)

Projektini viiri ei varsinaisesti sovi muodoltaan tai kooltaan tarkasti mihinkään yksittäiseen kategoriaan listatuista viirityypeistä, vaan se pikemminkin yhdistelee elementtejä useammasta lipputyypistä koon ja muodon kanssa. Sen tarkoitus on myös erilainen näihin vanhan ajan viirityyppeihin verrattuna.

3.3 Kilpailun historiaa ja säännöt.

Viirinsuunnittelukilpailu järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1996, ja silloisen Joensuun vaakunan inspiroiman viirin (kuva 5) oli suunnitellut mainostoimistossa työskentelevä Aarno Liitsalo (Kaupunkiviirit s.a). Viirin muoto on erilainen kuin nykyajan viireissä, koska sen alaosa jakautuu kolmeen kärkeen, kun taas nykyään kilpailun viirit ovat yksikärkisiä.

Kuva 5. Liitsalon suunnittelema viiri (kaupunkikeskustayhdistys Virta s.a)

Suurin osa vuosien varrella voittaneista viireistä on kuitenkin syntynyt tavallisten ihmisten käsissä, eikä niinkään jonkin mainostoimiston työntekijän luomana. Olen vuosien varrella nähnyt useamman näistä värikkäistä kankaista liehumassa ympäri kaupunkia, tosin muistan vain muutaman niistä selkeästi.

Joukkoon mahtuu myös yksi kyseenalainen voittaja, josta syntyi hieman kohua jälkikäteen. Vuoden 2009 voittajatyö paljastui Photoshopista löytyväksi valmiiksi kuvaksi, jota tekijä oli hieman muokannut. (Kuva 6.)

Kuva 6. Kohua aiheuttanut voittaja vuodelta 2009 (Haapalainen 2009)

Vaikka työ ei varsinaisesti sääntöjä rikkonut, oli se järjestäjien silmissä kilpailun hengen vastainen, joten sääntöjä tarkennettiin tuleville vuosille (Kesäviiri onkin photoshop kuva? 2009).

Tällä hetkellä kilpailun säännöt on määritelty yhdistyksen sivuilla näin: viirin tulee olla 2,5 metriä pitkä, ja yläosan 1 metrin levyinen. Alaosa voi olla kaapeampi, eli viiri voi muodoltaan olla nelikulmio, kolmio, tai jotain siltä väliltä. Valkoisen lisäksi vain kolmen lisävärin käyttö on sallittu. Ehdotukset lähetetään A4 koossa mittasuhtein 1:10. (Kaupunkiviirin suunnittelukilpailu 2021.)

3.4 Pohjois-Karjala lyhyesti

Tämän vuoden aiheena toimii Pohjois-Karjalan 300-vuotishistoria juhlavuoden kunniaksi. Aihe on hieman hankala itselleni, koska se on hyvin laaja ja en ole hirveästi tutustunut omaan kotialueeseen sen kummemmin. Päätin ensimmäiseksi tarkastella pohjoiskarjalan aluetta yleisemmällä tasolla.

Pohjois-Karjala on Itä-Suomessa oleva Suomen maakunta, jossa asui noin 164 000 asukasta. Sen maakuntaeläimenä toimii karhu, ja alue on laajalti metsien peitossa. (Tilastot 2020.) Pohjois-Karjalasta löytyy myös kolme kansallispuistoa: Kolin kansallispuisto, Patvinsuon kansallispuisto ja petkeljärven kansallispuisto (biosfäärialueen... s.a). Pohjois-Karjalan kansallislintu on puolestaan käki (Käki – Pohjois-Karjalan.... 2006).

3.5 Historiaa visuaalisesti

Seuraavaksi rajasin annettua historiateemaa itselleni osioon, johon olen itse aikaisemmin jo tutustunut: paikallinen vanhan ajan arkkitehtuuri ja maalaiselo. Suomi on pitkän aikaa historiastaan ollut maatalousmaa, joten ideoiden etsintä vanhan ajan asutuksen piiristä tuntui sopivalta aloituspisteeltä.

Tutustuin tähän aiheeseen muutama vuosi sitten Lieksan Pielisen museossa, jossa vierailin perheeni ja muutaman sukulaisen kanssa. Pielisen museo tutustuttaa kävijänsä alueen vanhan ajan elämään ja asutukseen, antaen kävijän fyysisesti vierailta rakennusten sisällä ja tarkastella niitä lähemmin.

Pielisen ulkomuseon rakennus aloitettiin jo vuonna 1963, mutta sitä oli suunniteltu jo vuosikymmeniä. Se on koko Suomen toiseksi suurin ulkomuseo. Museosta löytyy vanhan ajan rakennuksia eri aikakausilta, aina 1700-luvulta ensimmäisen ja toisen maailmansodan aikoihin. (Ulkomuseo s.a.)

Käydessäni ulkomuseossa olen valokuvannut joitain museon tunnetuimpia rakennuksia, kuten museon vanhimman rakennuksen, vuodelta 1765 peräisin olevan Lukan pirtin (kuva 7).

Kuva 7. valokuva Lukan pirtistä Pielisen ulkomuseossa (Pikkarainen 2018)

Museon rakennuksista saa varsin hyvän kuvan siitä, millaista elämää tällä alueella elettiin ennen vanhaan. Paikasta löytyy kaikkea tukkien uitosta vanhan ajan tuulimyllyihin (kuva 8). Suomi olikin pitkään maatalousmaa, joten tämä keskittyminen maalaiseen elämäntyyliin museon kohteissa ei ole yllättävää.

Kuva 8. Tuulimylly museon alueella (Pikkarainen 2018)

Myös rakennusten sisätiloista löytyi viitteitä vanhan ajan elämään, kuten astiastoja ja kotitalousesineitä (kuva 9, sivu 16).

Kuva 9. Vanhan ajan keittiövälineitä (Pikkarainen 2018)

Tätä vanhan ajan arkkitehtuuria ja asutusta tarkastellessa mieleeni alkoi jo syntyä muutamia ideoita viirin konseptia varten. Yleisemmät teemat, jotka nousivat mieleeni näistä rakennuksista ja esineistöstä olivat puumaiset tekstit, maalaiselämä ja luonnonläheisyys. Se sai myös minut ajattelemaan, miten erilaista elämä on nykyään niihin aikoihin verraten, mihin nämä rakennukset liittyvät.

4 VERTAILEVA TUTKIMUS

4.1 Erilaiset viirityypit

Ensimmäisenä aiheena vertailututkimusta varten päätin tarkastella viirien käyttöä Suomessa, millaisia eri viirejä löytyy ja millaisessa käytössä ne ovat. Lippuihin yleisesti liittyy heraldiikka, eli suomeksi sanottuna vaakunaoppi. Se viittää vaakunoiden ja lippujen visuaaliseen ulkoasuun ja niiden sanalliseen selitykseen. Myös viireissä käytetään näitä heraldiikan sääntöjä hyödyksi. Vaakunaopin ”kymmenen käskyä,” eli käytännössä suunnittelun säännöt laati vuonna 1990 Jukka Suvisaari, ja niitä vielä tarkensi työryhmä, jonka oli laittanut kokoon Suomen Heraldisen Seuran johtokunta. (Graafinen 2015.)

Näihin sääntöihin kuuluvat esimerkiksi kuvioden mahdollisimman suuri koko, kirjainten, numeroiden ja tekstin käytön välttäminen, ja että kuviot voidaan esittää myös pelkkinä väripintoina ilman varjostusta tai rajaviivoja. Käytännössä siis yksinkertaisempi on parempi. (Graafinen 2015.)

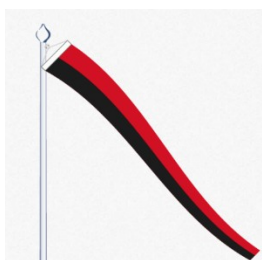
Viirit poikkeavat hieman muista lipputyypeistä siinä, että niitä eivät yleisesti sido tyypilliset liputussäännöt (maakuntaviiri s.a) lukuun ottamatta virallisia liputuspäiviä. Virallisina liputuspäivinä on suositeltavaa vaihtaa viiri Suomen lippuun (Liputusajat ja -ohjeet s.a.).

Tunnetuin viirityyppi on yleisnimeiltään isännänviiri, jota laitetaan lipputankoon kesämökillä tai omakotitalon pihalla ilmaisemaan, että asukkaat ovat kotona. Isännänviirinä voi toimia esimerkiksi maakuntaviiri, sukuseuran suunnittelema suvun viiri tai Suomen lippuun perustuva Suomen yleisviiri eli siniristiviiri. (Isännän viiri s.a). Maakuntaviireissä on joskus mukana maakunnan vaakuna tai se perustuu vaakunan väreihin. Esimerkiksi Pohjois-Karjalan viiristä löytyy alueen vaakuna (kuva 10). Sen heraldiikka pohjautuu maakunnan lippuun, joka on otettu käyttöön 8.6.1997 (Pohjois-karjalan... s.a).

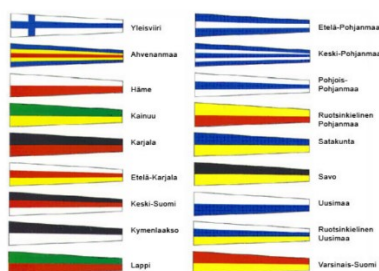
Kuva 10. Pohjois-Karjalan maakuntaviiri (Wikipedia 2020)

Olen itse alueella asuessani kuitenkin törmännyt useammin Karjalan viiriin, missä on vain kaksi väriraitaa, musta ja punainen (kuva 11).

Kuva 11. Karjalan viiri (Flagmore s.a)

Yleisesti maakuntaviirit ovat kooltaan varsin kapeita suhteessa 1:10 kannan ja leveyden välillä, ja viirin pituus on noin puolet lipputangon pituudesta (Isännän viiri s.a). Maakuntaviireissä vaikuttaa olevan enemmän käytössä yksinkertaiset väriraidat vaakunan sijasta (kuva 12).

Kuva 12. Kuvankaappaus maakuntaviiriesimerkeistä (Plastiset Oy s.a)

Nämä maakuntaviirit ovat kooltaan paljon pidempiä ja kapeampia kuin kilpailun vaatima viirikoko. Yhdistyksen viirin koko on vain 1 x 2,5 metriä.

On olemassa myös paljon pienempiä viirejä eli pöytälippuja, toiselta nimeltään pöytästandaari (kuva 13). Nämä ovat nimensä mukaisesti pienikokoisia lippuja, joita voidaan pitää pöydällä. Näissä lipuissa voidaan käyttää esimerkiksi yrityksen, urheiluseuran tai yhdistyksen tunnusta. (Helsingin lipputehdas s.a.)

Kuva 13. esimerkkejä pöytälipuista (Helsingin lipputehdas s.a)

Niissä voidaan käyttää myös maiden lippuja, jolloin niiden arvo on sama kuin suurikokoisen peruslipun arvo. Näiden standaarien korkeus on 14 cm, ja pituus määräytyy kunkin maan lipun mittasuhteiden mukaan. (Pöytäliput s.a.)

Nämä viirit ovat siis pienempiä kuin suunnitelmani viiri ja eivät välttämättä seura heraldiikan sääntöjä yhtä tarkkaan, koska esimerkiksi seurojen logoissa saattaa esiintyä tekstiä ja numeroita.

4.2 Viime vuosien voittajia

Vertailututkimukseni seuraavana vaiheena tarkastelin tarkemmin viime vuosina voittaneita viirejä, jotka löytyvät listattuna yhdistyksen kotisivuilta (kaupunkiviirit s.a) nähdäkseni pystynkö mahdollisesti oppimaan niistä jotain, millaisia sommittelullisia ja väreihin liittyviä suunnitteluvalintoja minun kannattaisi harkita tai mahdollisesti välttää, ja onko voittajissa mahdollisesti jotain yhdistävää tekijää huolimatta eri aiheista. Tutkin viirien suunnitteluvalintoja myös oman tyylini näkökulmasta, millaiset asiat niiden design-valinnoista voisivat

mahdollisesti toimia oman työni kanssa. Valitsin vertailun muutaman erityy-
 lisen viirin antaen itselleni mahdollisimman laajan näkökulman siitä, millaisia eri
 ratkaisuja suunnittelijat ovat tehneet aiempina vuosina.

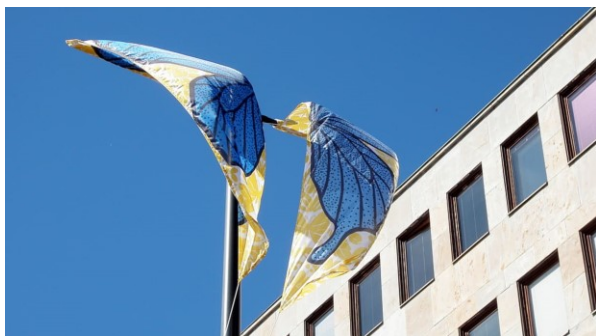
Ensimmäiseksi viiriksi valitsin vuoden 2010 voittajan, Jouko Leppäsen suun-
 nitteleman vihreän perhosteemaisen Pelpone viirin (kuva 14). Päätin tarkas-
 tella tätä ensimmäiseksi, koska se oli yksi niistä viireistä, jonka itse muistin ai-
 heesta. Sen tyyli on myös lähimpänä sitä, mitä ajattelin oman viirini käyttävän;
 yksinkertaisia muotoja ilman liikaa yksityiskohtia.

Kuva 14. Vuoden 2010 voittaja (Kaupunkikeskustayhdistys Virta s.a)

Ensivilkaisulla tämä viiri vaikuttaa varsin hienolta, mutta verratessani sitä mui-
 hin valitsemiini voittajiin, viirin kuvitus vaikutti liian yksinkertaiselta omaan tyy-
 liin nähden. Oman tyylini huomioon ottaen tämän lipun tyyllisuunta ei ehkä sovi
 minulle, koska töihini kuuluu yleisesti paljon enemmän yksityiskohtia. Olin aja-
 tellut, että viirin pienen väripaletin takia tällainen yksinkertainen design olisi
 paras vaihtoehto, mutta nähdessäni muiden voittajien tekemät viirit, tajusin
 että pystyn ehkä laittamaan enemmän itselleni tyypillistä yksityiskohtaisuutta
 omaan kilpailuehdotukseeni.

Toiseksi tarkastelun kohteeksi valitsin yhden suosikkiviireistäni, vuoden 2011
 voittajan, Susanna Peijarin suunnitteleman 'Perhosensiipi ja karjalanruusu' vii-
 rin (kuva 15, sivu 20).

Kuva 15. Vuoden 2011 voittajaviiri (Heikkilä 2011)

Viirin tekijä on ammatiltaan kuvataiteilija (Perhosensiipi... 2011), joten viirin yksityiskohtaisuuden pienestä väripaletista huolimatta ei oikeastaan olisi pitänyt olla minulle yllättävää. Pidín tästä viiristä juuri siksi, koska huolimatta sääntöjen rajoittavista raameista, Peijari onnistui tekemään työstään hyvin yksityiskohtaisen näköisen. Olen aina myös pitänyt väripaletteista, jotka yhdistävät sinisen ja keltaisen sävyjä, koska ne muistuttavat minua aurinkoisista talvipäivistä.

Kolmanneksi viiriksi tarkasteluuni päätyi Pasi Immosen kaksivärinen viiri vuodelta 2018 (kuva 16), nimeltään Yhteinen tie. Päätin ottaa tämän viirin osaksi tutkimustani, koska se poikkesi muista valitsemistani viireistä pienemmän väripaletin käytön takia. Kaikki muut viirit käyttivät mahdollisimman monta väriä, mutta Immonen päätti vain hyödyntää punaista valkoisen lisäksi.

Kuva 16. Vuoden 2018 voittaja (Kirves 2019)

Lippu ei kuulu omiin suosikkeihini, koska pidän paljon värikkäämmästä tyylistä, mutta kaksivärisessä designissa on oma eleganssinsa. Viiri on hyvä esimerkki siitä, miten vähemmän voi joskus olla enemmän.

Viimeiseksi tarkastelun kohteeksi päätin valita viirin, josta en itse pitänyt, kun näin sen vuosia sitten salossa liehumassa. Halusin selvittää, saisinko silti siitä jotain idea-apua irti; mikä lipussa oli hyvää, että se päättyi voittajaksi. Kyseessä on vuoden 2017 mansikkapaikka, jonka suunnitteli Ahti Pitkänen.

(kuva 17.)

Kuva 17. Vuoden 2017 voittaja (Inkinen 2018)

Lähemmän tarkastelun jälkeen totesin, että viirin kuvitus ei oikeastaan ole hullumpi. Pidän varsinkin taustan sinipunaisesta osiosta. Mustat figuurit edessä vaikuttavat kuitenkin omaan silmään liialliselta. Koska liput yleisesti liehuvat korkealla, hyvin yksityiskohtaiset designit, niin kuin tämän lipun kuvitus, eivät oikein näy kunnolla ja näyttävät sekavalta kaukaa katsoen. Heraldiiikan ohjeistuksessakin kehoitettiin pitämään kuviot selkeinä ja yksinkertaisina, ja tämä viiri ei aivan niiden raameihin sovi. Koska kyseessä ei ole virallinen maakuntaviiri tai maan lippu, näitä sääntöjä ei tietenkään ole pakko noudattaa tarkasti, mitä tämän viirin kansa selvästi ei ole tehty.

Kaikki viirit ovat varsin erilaisia keskenään, mihin toki vaikuttaa jokaisena vuonna käytetty eri tema. Yhdistävänä tekijänä toimii enimmäkseen se, että viirien kuvitus on rajatun paletin takia varsin yksiulotteinen; mitään varjostusta tai muuta kolmiulotteisuutta luovaa piirrettä niistä ei paljoakaan löydy.

5 VIIRIN SUUNNITTELU

5.1 Alustava ideointi

Päätin aloittaa viirin kuvituksen ideoinnin muutamalla alustavalla luonnoksella siitä, mitä aiheeseen ja teemaan tarkempi tutustuminen toi mieleen. Piirsin

kolme erilaista ideaa (kuva 18) luonnoskirjaan, mutta totesin nopeasti, etten pitänyt yhdestäkään tekemästani vaihtoehdosta.

Kuva 18. alustavat luonnokset (Pikkarainen 2021)

Punainen lippu oli turhan ilmiselvä idea, jossa olin käyttänyt Pohjois-Karjalan vaakunaa muodostamaan kuvion. Idea oli myös hieman kyseenalainen ottaen huomioon, että siinä käytetään lähinnä jonkun toisen suunnittelemaa elementtejä. Se muistutti minua vuoden 2009 kilpailufiaskosta (Karjalainen 2009), missä voittajatyössä oli käytetty valmista kuvaa. Tämä idea ei näin ollen mielestäni sopinut kilpailun henkeen. Toisessa ideassa Pohjois-Karjala matkustaa veneessä purjeella, johon on kirjattu numero 300. Tämäkin idea tuntui turhan simppeiltä, ja ehkä turhan lapsekkaalta.

Viimeinen idea perustui Lieksan museossa ottamaani valokuvaan ikkunasta. Ideana oli, että pansaan muodostama varjo pöydän pinnalla luo numeron 300. Tässä vaiheessa olin kuitenkin jo vakuuttunut, että luvun 300 käyttö viirissäni ei ole hyvä idea. Heraldikan säännötkin mainitsivat, että numeroiden käyttö ei ole suositeltavaa (Graafinen 2015).

5.2 Moodboard ja miellekartta

Suunnittelua helpottaakseni päätin ottaa käyttöön graafikkona usein käytetyn työvälineen, moodboardin (kuva 19). Valitsin siihen kuvia ja värejä, jotka minusta sopivat aiheeseeni.

Kuva 19. Moodboard (Pikkarainen 2021)

Yleinen tunnelma moodboardissa on luonnonläheinen ja värisävytkin ovat enimmäkseen luonnollisen oloisia. Keskityin moodboardia kasatessani lähinnä vanhan ajan näkökulmaan ja Pohjois-Karjalaan symbolisesti liittyviin asioihin. Periaatteessa aihepiiriin mahtuu myös nykyaikaisemmat asiat, mutta miellän historian aiheena yleisesti liittyvän enemmän vähintään sadan vuoden takaisiin asioihin, kuin lähihistoriaan.

Päätin myös luoda itselleni miellekartan (kuva 20) idean puitteista, keräten siihen termejä siitä, mitä aihe tuo mieleen.

Kuva 20. Miellekartta annetusta temasta (Pikkarainen 2021)

Jaoin miellekartan yleisesti kolmeen pääosa-alueeseen; aika, museot ja Pohjois-Karjala. Valitsin nämä kolme päätermiä, koska ne tuntuivat hyviltä valinnoilta yleistäviksi päätermeiksi aiheelle. Kasasin jokaisen termin ympärille asioita, jotka mielestäni liittyivät valitsemaani termiin, kunnes ideoita alkoi hahmottua. Näiden työkalujen avulla aloin nähdä, millaisia mahdollisuuksia annetulla teemalla on tarjottavanaan viirin kuvitusta varten.

Päätin tehdä varsinaiset viirikuvitukset digitaalisesti, koska se antaa minulle mahdollisimman suuren kirjon värisävyvaihtoehtoja, ja on minulle tutuin työskentelytapa. Ensimmäiseksi käytin vektorigrafiikkaohjelmaa Adobe Illustrator, mutta yhden viirin kohdalla päädyin käyttämään digitaalista piirto- ja kuvanmuokkausohjelmaa Photoshoppia.

5.3 Vaihtoehto 1: vuosirenkaat

Moodboardin, mind-mapin ja aiemman tutkimuksen avustamana lähestyin ai-
hettä uudesta näkökulmasta, heittäen numeron käytön viirissä kokonaan ros-
kakoriin kaikkien uusien ehdotusten kohdalla. Pidin kaikkia vaihtoehtoja suun-
nitellessa mielessä väripaletin rajoituksen ja huomioin, että kuvitus tulee enim-
mäkseen rakentumaan väripinnoista, kuten edellisvuosien voittajat demon-
stroivat.

Ensimmäinen viirikonsepti, joka syntyi aivoriihen tuloksena, keskittyi aiheen
historianäkökulmaan ajan kulun kuvastamisella ja otti inspiraatiota ottamistani
valokuvista Lieksan museosta. Ensimmäisen idean nimenä toimi ”Ajan pyörä,”
koska sen pääelementtinä toimii vanhan puolapyörän osa, joka jakaa lipun
kolmeen osion (kuva 21).

Kuva 21. Ajan pyörä - idean konseptiluonnokset (Pikkarainen 2021)

Joka osiosta löytyy viitteitä ajan kulkuun, ja muutos maalaisuudesta kaupun-
gistumiseen. Ensimmäisessä osiossa kuvataan peltomaisemaa, keskellä nä-
kyy harjukattoisia taloja, ja ylimmässä osiossa viitataan nykyaikaan lentoko-
neella. Tein myös yksinkertaisemman kuvan, jossa on vain kärrynpyöriä ku-
vattuna, mutta se oli mielestäni turhan abstrakti idea.

Toisena ideana toimii konsepti nimeltä ”vuosirenkaat,” (kuva 21) jossa tausta-
kuviona pohjalla toimii puun vuosirenkaat, ja joissain renkaissa on elementtejä
viittaamassa ajan kulkuun.

Kuva 21. Vuosirenkaat konsepti (Pikkarainen 2021)

Alimmalla tasolla vuosirengaista löytyvät vanhat heinähangot ja heinäseipäät, keskitasolla näkyy nykyaikaisempi maaseutuvälineistö eli traktori, sekä harju-kattoisen talon siluetti. Ylimmässä osassa taas näkyy kaupunkisiluetti. Jokainen vuosirengas erotellaan valkoisella linjalla, antaen kuvitukselle hieman enemmän yksityiskohtia.

Näitä kahta verratessani tulin siihen tulokseen, että voisin yhdistää elementtejä molemmista ensimmäiseen viiri-ideaani. Tämän viirin tyyli noudattaa hyvin heraldiikan sääntöjä yksinkertaisuudesta, ja on tyyliiltään varsin moderni ja kuvitusmainen. Lipun kuva rakentuu leikkisistä ja yksinkertaisista muodoista, sekä kirkkaista väreistä, jotka perustuvat pohjoiskarjalan vaakunan väreihin. Muutin värien sävyjä vain raikkaammiksi, jotta ne sopivat paremmin yhteen viirin leikkisän yleistunnelman kanssa, varsinkin sinisen, joka on alkuperäisessä vaakunassa hyvin tumma, joskus jopa esitetty mustana. (Kuva 22.)

Kuva 22. Viiri 1, ensimmäinen versio (Pikkarainen 2021)

Viirin perustana toimii puun vuosirengas idea, missä renkaat jakavat liput eri osioihin. Kun lipussa kohotaan ylöspäin, ajassa myös edetään eteenpäin. Pohjalla on kärrynpyörä ja heinäseipäät, sitten siirrytään modernimpaan traktoriin ja kotimökkiin, ja taustalta löytyy modernin kaupungin yksinkertaistettu siluetti. Ajan pyörä -idea löytyy lipun alakulmasta, mihin lisäsin kärrynpyörän muodon.

En pitänyt traktorin ulkonäöstä, ja heinäseipäiden muotokin oli ehkä vielä hieman huvittava, joten muokkasin molempia hiukan seuraavassa versiossa ideasta (kuva 23, sivu 26).

Kuva 23. viiri 1, toinen versio (Pikkarainen 2021)

Lisäsin heinäseipäisiin enemmän piikkejä saadakseni ne näyttämään enemmän siltä, mitä niiden pitäisi esittää, ja suurensin traktorin ohjaamon kokoa saadakseni sille paremman näköiset mittasuhteet. Nämä muutokset jo saivat viiri-idean näyttämään paremmalta, mutta siinä oli mielestäni liikaa yksityiskohtia ottaen huomioon, miten korkealla viirit tulevat todennäköisesti liehu-
maan.

Kolmannessa versiossa päätin vähentää yksityiskohtia kuvasta, koska liiallinen määrä tavaraa viirissä voisi tehdä kokonaisuudesta sekavan katsojalle. Poistin kuvasta traktorin ikkunan ja taustalla olevat peltoviivat. Muutin myös taivaan yksiväriseksi. (kuva 24.)

Kuva 24. viiri 1, kolmas versio (Pikkarainen 2021)

Suurensin alla kärrynpyörän toimimaan ensimmäisen heinäseipään alustana. Päätin myös vaihtaa traktorin ja sen pohjan valkoiseksi, näin ollen yhdistäen

modernimmat asiat (traktori eli uudempi peltotyöväline ja takana oleva kaupunkisiluetti) keskenään värillisesti. Lippuehdotus näyttää nyt mielestäni paljon selkeämmältä ja helpommin luettavalta jopa kauempaa katsoessa tai viirin liehuessa. Viiri-idea vaatii vielä joitain pieniä hienosäätöjä, mutta tämä idea alkoi tuntua valmiilta tässä vaiheessa.

5.4 Vaihtoehto 2: Karjalan käkikuningas

Seuraavassa vaihtoehdossa kokeilin lähestyä aihetta erilaisesta tyyliuunnasta. Marttinen tutki opinnäytetyössään (2014) vanhan ajan kuvitustyylejä etsiäkseen itselleen inspiraatiota omaa projektiaan varten, joten päätin ottaa ajatuksesta mallia. Rajoituksenani on tietenkin kilpailun vähävärisyys, ja se, etten voi tehdä kuvituksesta turhan yksityiskohtaista, jotta se näyttää hyvältä korkealla roikkuvassa lipussa.

Vanhan ajan kuvitukset on tehty käsin, joten niihin usein liittyy värien ja muotojen lisäksi myös tietynlainen tekstuuri, minkä jäljittely on haastavaa oman aiheeni yksinkertaisuusvaatimuksen kanssa.

Sain jonkin verran inspiraatiota tämän tyylin toteuttamiseen viirissä vaaditusta yksinkertaisuudessa Järvelän (2018) opinnäytetyöstä. Järvelä oli käyttänyt työskentelyssään yksinkertaista mustavalkoista tyyliä, mikä jäljittelee mustekynäluonnoksia viivavarjostuksineen. Hän oli myös ottanut mukaan kaksiväristen yksityiskohtaisten siluettien käytön, mikä mielestäni jäljittelee hyvin vanhan ajan kuvitusten yksityiskohtaisempaa tyyliä olematta kuitenkaan liiallinen sen kanssa.

Myös itse kuvan aiheen valitsin aivan eri näkökulmasta edelliseen verrattuna, keskittyen enemmän ajatukseen Pohjois-Karjalan juhlavuodesta. Otin kuvituksen aiheeksi Pohjois-Karjalaa symboloivan eläimen sekä kruunuelementin maakunnan vaakunasta. Aluksi harkitsin karhua, mutta karhu on yleisesti Suomen kansalliseläin, joten päädyin käyttämään maakuntalintua eli käkeä sen sijaan (YLE-elävä arkisto 2006). Ensin tein hyvin karkean luonnoksen ideastani (kuva 25, sivu 28), jota hioin tarkemmin Illustraattorissa.

Kuva 25. Karkea luonnos käkilipusta (Pikkarainen 2021)

Päätin aluksi kokeilla ideani tekemistä vektorigrafiikalla (kuva 26) mutta tajusin pian, että haluamani kuvitustyyli olisi paljon helpompi tehdä Photoshopilla. Photoshop kunnollisena digitaalisen taiteen tekemisohjelmalla antaa luomisprosessiin paljon vapaammat kädet. Ilustraattorin graafinen, simppele vektorigrafiikka ei sopinut toteuttamaan haluamaani tunnelmaa tässä vaihtoehdossa.

Kuva 26. Käkiviirin ensimmäinen versio (Pikkarainen 2021)

Vaihdoin siis Photoshopin puolelle ja totesin heti, että tein oikean ratkaisun vaihtaessani käyttämäni ohjelmaa tämän kuvituksen tekoon. Sain mukaan haluamani traditionaalisen tekotavan karkeuden (kuva 27, sivu 29), missä kaikki viivat eivät ole aivan täydellisiä.

Kuva 27. Käkiiviirin toinen versio (Pikkarainen 2021)

Värisävyt pidin yhä samana; valkoista ja harmaata, jota linnun sulista löytyy, lämpimänkeltainen kuvastamaan kultaista kruunua ja symboloimaan juhluutta. Vihreä väri puolestaan esiintyy lipussa viittauksena Pohjois-Karjalan metsiin. Pidin tästä versiosta jo paljon enemmän, mutta tiedostin, että viirien liehuessa korkealla kaikki yksityiskohdat eivät välttämättä näy kovin selkeästi, kuten itse totesin vuoden 2017 voittajasta.

Seuraavassa versiossa (kuva 28) muokkasin käen yksityiskohtien lisäksi myös itse taustaa. Aikaisemmissa versioissa linnun takana oli valkoinen halo, jonka tarkoituksena oli korostaa ja kiinnittää katsojan huomio viirin pääelementtiin, eli käkeen.

Kuva 28. käkiiviirin kolmas versio (Pikkarainen 2021)

Päätin kokeilla poistaa valkoisen taustaosion, koska halusin saada kuvaan enemmän metsäistä tunnelmaa, missä käen voisi kuvitella istuvan jonkin puun

oksalla metsän siimeksessä. Muutin myös lipun alaosan keltaisen osion harmaaksi, jotta se antaisi vaikutelman oksasta, jolla käki istuu. Itse linnusta yksinkertaistin kuviointia mahassa ja siivessä, sekä vaihdoin nokan kahtia jakavan viivan selkeämpään värialueeseen.

Tämä versio alkoi näyttää todella hyvältä, mutta halusin vielä saada taustaan enemmän metsäistä tunnelmaa. Harkitsin myös kruunun laittamista konkreettisesti käen päähän sen yläpuolella leijumisen sijaan, tehden siitä myös kolmiulotteisemman näköisen. Päätin myös kokeilla muuttaa viirin muotoa kapeammaksi alaosasta, nähdäkseni auttaisiko se vielä paremmin ohjaamaan katsetta viirin lintuun. (kuva 29.)

Kuva 29. Käkiviirin 4 versio (Pikkarainen 2021)

Tässä vaiheessa kakkosehdotus alkoi näyttää todella hyvältä silmissäni, joten päätin siirtyä seuraavan vaihtoehdon ideointiin. Lintuviirihdotuksen nimeksi tuli ”Karjalan käkikuningas.”

5.5 Vaihtoehto 3: Museoviiri

Kolmannen viiri-idean kohdalla lähestyin kuvan sisältöä maakunta-alueen näkökulmasta historiallisen tai juhluvoiteen viittauksen sijasta. Ensimmäinen ajatus, joka nousi mieleen, oli Kolin kansallismaisemat. Koli on Pohjois-Karjalassa oleva tunnettu Suomen kansallismaisema, joka sijaitsee Lieksan kaupungin sekä Kontiolahden ja Juuan kuntien alueella. Joensuusta kolille on noin tunnin matka. (Koli kartalla s.a.)

Tämä tunnettu matkailukohde olisi mielestäni varsin tunnistettava aihe. Tyyllisesti päätin suunnata abstraktimpaan lähestymistapaan, missä rakennan viirin maiseman yksinkertaisten muotojen avulla (kuva 30).

Kuva 30. Kolmas viiri, ensimmäinen versio (Pikkarainen 2021)

Tämän viiri-idean kanssa päätin jättää viirin alaosan samankokoiseksi yläosan kanssa antaakseni itselleni mahdollisimman paljon tilaa valitsemani maiseman esittämiseksi. Liitin kuvaan myös mukaan kruunun Pohjois-karjalan vaakunasta. Väreinä käytin karjalan viirissä käytettyä mustaa ja punaista, ja lisäsin kolmanneksi väriksi vihreän edustamaan pohjoiskarjalan metsiä.

Vaikka pidinkin viirin yksinkertaisuudesta en lopulta ollut aivan myyty siitä, että kuvan tunnistaisi varmasti Kolin maisemaksi. Mäkiä, järviä ja metsää löytyy kuitenkin ympäri Suomea. Halusin käyttää lipussa jotain muuta, mahdollisesti tunnistettavampaa Pohjois-Karjalan nähtävyyttä, jotain kilpailun kotikaupunkiin liittyen.

Päätin kokeilla lippuidean rakentamista Joensuun taidemuseon ympärille (kuva 31), koska se on historiaan liittyvä tunnettu nähtävyys Joensuussa. Olen itsekin vierailut Joensuun taidemuseossa muutaman kerran vuosien aikana.

Kuva 31. Joensuun taidemuseon julkisivu (Taidemuseo Onni 2019)

Museo perustettiin vuonna 1962, ja sen uusrenessanssityylinen rakennus on entinen lyseo. Taidemuseon näyttelyt vaihtuvat vuosittain, keskittyen suomalaisiin ja kansainvälisiin teemoihin. Museolla on myös omia, ympäri vuoden esillä olevia kokoelmia. (Taidemuseo Onni s.a.)

Ensimmäiseen versioon (kuva 32) rakensin museon julkisivun varsin tarkasti, koska designin pelkistäminen on usein helpompi tapa lähestyä tämänkaltaisen projektin jalostamisessa, kuin yksityiskohtien lisäys myöhemmin.

Kuva 32. Museoviiri, 1 versio (Pikkarainen 2021)

Viirin kuvituksessa on myös mukana Joensuun keskustasta löytyvä tunnettu taidenähtävyys, Sininen virta. Kyseessä on ympäristötaideteos, joka kulkee koko torialueen läpi. Se koostuu maassa olevasta sinisestä polusta ja kolmesta puuportista. Taideteos valmistui kokonaisuudessaan vuonna 2018. (taidemuseo Onni s.a.) Taideteoksen portti ja ”virta” näkyvät pelkistettynä osana kuvitusta. Väreinä käytin punaista museon pääväriä varten, vaaleaa taivaansinistä taivasta varten ja tummempaa turkoosin sävyä kuvastamaan ympäristötaideteoksen ”virta” osiota. Kuvitus on tunnistettava, mutta viiriä varten liian yksityiskohtainen, joten seuraavassa vaiheessa aloin vähentää kuvituksesta yksityiskohtia suunnitelman mukaan.

Seuraavassa versiossa vähensin yksityiskohtia sekä museon ikkunoista, että ympäristötaideteoksen virtaosiota (kuva 33, sivu 33). Tulos oli selkeämmän näköinen ja sen tunnisti yhä Joensuun taidemuseoksi.

Kuva 33. Museoviiri 2 versio (Pikkarainen 2021)

Kuva näytti jo paremmalta, mutta totesin, että värit olivat turhan tummia, ja viiri kaipasi piristystä. Vaihdoin tumman turkoosin tilalle lämpimän keltaisen piristääkseni lipun tunnelmaa. (kuva 34.)

Kuva 34. Museoviiri 3 versio (Pikkarainen 2021)

Viiri-idea näytti jo paljon raikkaammalta, mutta tajusin, että virran muuttaminen keltaiseksi kuvituksen ympäristötaideteoksessa ei ole hyvä idea. Teoksen nimi on nimenomaan sininen virta, joten vaihdoin maan värien paikka keskenään pitäen taideteoksen teeman kunnolla mukana kuvituksessa. (Kuva 35.)

Kuva 35. Museoviiri 4 versio (Pikkarainen 2021)

Tämä versio viiristä näytti jo varsin hyvältä, mutta toisaalta kuvituksen idea yleensä oli turhan suoraviivainen ja kaipasi jotain mielikuvituksellisempaa.

Sen liittyminen annettuun teemaan on myös hieman kyseenalainen. Museot yleisesti liitetään historiaan, mutta tämä lippuidea sopisi luultavasti paremmin itse taidemuseon käyttöön, kuin kuvastamaan jollain tavalla kilpailun Pohjois-Karjalan juhluvuoden aihetta.

5.6 Vaihtoehto 4: Kolin kannalla

Päätin vielä ohjaajan palautteen perusteella palata Koli-ideaani, ja katsoa saaisinko siitä vielä enemmän irti. Ensimmäiseksi päätin kokeilla erilaista maisemaa kuvaan yrittäen tuoda siihen jonkinlaista perspektiivin tuntua. (kuva 36).

Kuva 36. Koli viirin 2 versio (Pikkarainen 2021)

Kuva on käytännössä otettu eri kulmasta alkuperäiseen versioon verrattuna, missä katsoja katsoi alas kolin mäeltä. Tässä versiossa kuvaa katsotaan järven tasolta ylös kohti mäkeä. Alkuperäisen viiriversion värit tuntuivat silmään turhan voimakkailta, joten himmensin punaisen sävy, ja vaihdoin vihreän tilalle raikkaan taivaansinisen, joka kontrastoi paremmin punaisen ja tummanharmaan kanssa. Lipusta näin ollen löytyvät Karjalan viirin värit, ja Suomeen usein liitetyt valkoinen ja sininen. Tämä idea oli hyvännäköinen, mutta ei selkeästi liittynyt annettuun teemaan.

Seuraavassa versiossa koetin lähestyä itse aihetta abstraktimmasta näkökulmasta pelkän tyylin sijaan, kuten alun perin tein. Päätin yhdistää aikaan liittyvää symbolismia kuvitukseen, luomalla maiseman heijastuksista ja elementeistä eräänlaisen kellon muodon. Kuvassa näkyvät lintujen siluetit toimivat kellon numeroiden merkkajina ja kuusipuut kellon viisareina. Takaosan pyöreä heijastus on puolestaan kellotaulu. (kuva 37, sivu 35.)

Kuva 37. Koli viirin 3 versio (Pikkarainen 2021)

Idea oli hieman hauskemman näköinen, ja sen ”kello” viittasi paremmin annettuun aiheeseen, mutta edellisen version sommittelu miellytti silmääni enemmän.

6 IDEAN JATKOJALOSTUS

Koska kilpailun deadline lähestyi nopeammin kuin kykenin saamaan opinnäytetyötä valmiiksi, lähetin yhden jo tekemistäni viireistä kilpailuun. Jatkoisin viirisuunnittelun työstöä ajatuksella, että mitä olisin voinut vielä tehdä, jos aika olisi riittänyt. Kilpailuun lähetettäväksi valitsin version käkikuningas viiristä. Kilpailun tulos selviää vasta huhtikuun lopussa.

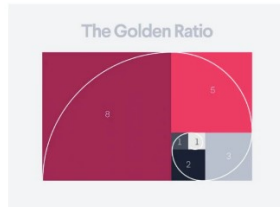
Päätin prosessin tässä vaiheessa jatkojalostaa kahta suosikki-ideaani, käyttämällä apuna visuaalisen suunnittelun eri työkaluja liittyen väreihin ja sommitteluun. Jatkojalostukseen päätyivät viiri 1 ja 2, eli ”Vuosisirenkaat” ja ”Karjalan käkikuningas” ideat. Nämä kaksi olivat lopulta suosikki-ideaani kaikista tekemistäni vaihtoehdoista. Mielestäni molemmat viiri-ideat ovat hyvännäköisiä ja sopivat parhaiten annettuun teemaan.

6.1 Sommittelu

Sommittelu on yksi tärkeä elementti kuvituksen suunnittelussa. Kuten väreillä, sommittelulla eli eri elementtien asettelulla, on suuri vaikutus siihen, millainen tunnelma kuvassa on, millaisen viestin se antaa ja mihin katsoja kiinnittää ensimmäisenä huomiota.

Yksi tunnettu sommitteluun liittyvä termi on niin kutsuttu ”golden ratio,” eli suomeksi sanottuna kultainen leikkaus. Tätä 3:2 suhdetta käytettiin jo muinaisessa Kreikassa ja Egyptissä taiteen ja arkkitehtuurin piirissä. Kultaisen leik-

kauksen ideana on sommittelun jakaminen niin, että jotkin elementit on aseteltu $2/3$ osuuteen kuvasta. (Cohen & Sadun, 3.) Monelle visuaalisen alan tekijälle kultaisen leikkauksen spiraali (kuva 38) on todennäköisesti jonkin verran tuttu kuvio.

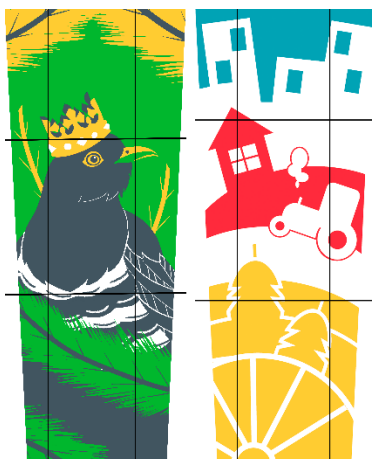

Kuva 38. Kultainen leikkaus spiraali (Logo creative 2020)

Sommitteluun liittyy niinkutsuttu ”rule of thirds,” eli suomennettuna kolmasosien sääntö. Termi viittaa sommittelutekniikkaan, missä kuva jaetaan yhdeksään suurin piirtein samankokoiseen osaan. Teorian ideana on, että asettamalla kuvan elementit joko viivojen kohtaamispisteisiin tai itse viivojen alueelle kuva tulee näyttämään tasapainoisemmalta. (Rowse s.a.)

Asettelun antamaan tunnelmaan vaikuttaa myös se, mitä kulmaa kuvassa käytetään. Kuvan elementtien katsominen alakulmasta voi antaa vaikutelman esimerkiksi kuvatun asian tärkeydestä, avoimemmasta tilasta, tai symboloida mahdollisuuksia. (Cohen & Sadun 2003, sivut 8-9.) Näitä keinoja käytetään varsinkin valokuvauksessa, mutta niistä on hyötyä myös muunlaisen kuvituksen tekemisessä. Sommittelun säännöt ovat hyödyllisiä käytetystä tyylistä ja tekniikasta huolimatta.

Aloitin viiriehdotusteni sommittelun lähemmän jatkojalostuksen käyttämällä apuna rule of thirds -sääntöä, käyttämällä sen ruudukkoa lippuideoihini (kuva 39, sivu 37) nähdäkseni, miten hyvin ne tällä hetkellä sopivat yhteen sen kanssa, ja kannattaisiko minun harkita sommittelun sovittamista tähän sääntöön.

Kuva 39. Rule of thirds kokeilu viireihin (Pikkarainen 2021)

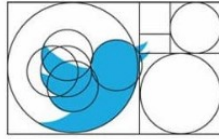
Vaikka käkilipun käki on kokonaisuudessaan hyvin keskitettynä lipussa, suurin osa kuvituksen elementeistä yllättäen noudattaa tätä sommittelun sääntöä varsin hyvin, missä kuvituksen elementit on suurimmilta osin keskitetty kahden kolmasosaan koko kuvasta. Myös vuosirenkaat-lippu sopi yllättävän hyvin tähän sommittelusääntöön, missä kuvan tärkeät elementit osuivat varsin hyvin viivojen ja niiden kohtaamispisteiden kohdalle.

Kultaisen leikkauksen käyttäminen kuvissa oli hieman haasteellisempaa, koska sen käyttö ja ymmärtäminen käytännössä oli itselle epäselvempää kuin rule of thirds. Päätin selvittää tarkemmin, miten tätä suunnittelusääntöä tarkkaan ottaen käytetään.

Logo creative graafisen suunnittelun blogi (2020) avasi kultaista leikkausta ja sen eri käyttötapoja tarkemmin. Kyseessä on itse asiassa matemaattinen yhtälö, jonka yksinkertaisin selitys on Fibonacci lukujono, jossa jokainen numero on kahden edellisen numeron yhteenlaskettu tulos. Kun lukujono muunnetaan neliöiksi, siitä muodostuu kultaisen leikkauksen tunnettu ruudukko eli ”golden rectangle,” ja muodoltaan tuttu spiraali.

Blogin mukaan yksi tapa on käyttää spiraalia normaalisti kuvan päällä, kuten kolmasosien säännössä sommittelun parantamiseksi. Kuvan tärkeät osuudet tulisi sijoittaa spiraalin alueelle. Toisena tapana, jota käytetään esimerkiksi logosuunnittelussa, on se, että kultaisen leikkauksen ruudukon avulla voit määrittellä kunkin elementin koon, ja rakentaa kuvasi tällä tavalla.

Twitter-logo (kuva 40) on yksi hyvä esimerkki kultaisen leikkauksen käytöstä logon rakentamisessa; ruudukkoa on käytetty muodostamaan ympyrät, joista logo on lopulta rakentunut.

Kuva 40. Twitter logo kultaisen leikkauksen tuotoksena (Logo creative 2020)

Sovelsin oppimiani käyttötapoja ensimmäiseksi käkiviiriini ja totesin, että logosuunnittelussa käytetty tekniikka ei oikein sovellu tämän lipun tapaukseen (kuva 41).

Kuva 41. Valkoiset linjat havainnollistamassa käen uutta siluettia (Pikkarainen 2021)

Sen ideana on piirustusmaisempi tyyli, missä kaikki viivat ja linjat eivät ole täydellisen symmetrisiä. Tuloksena oli vain ympyröiden sotku, joiden luomat linjat saivat linnun näyttämään turhan siistiltä.

Overlay-tekniikan käyttö toi minulle joitain asettelun parantamisideoita. Keskiyin sen kanssa lähinnä kuvan tärkeimpään elementtiin eli käkeen. Totesin, että linnun kruunu ja pää eivät aivan osuneet kultaisen leikkauksen kiemuran kohdille, mihin ne linnun tärkeimpinä elementteinä voisi kokeilla asetella. Huomasin saman myös kääntäessäni kiemuran peilikuvaksi. (kuva 42, sivu 39.)

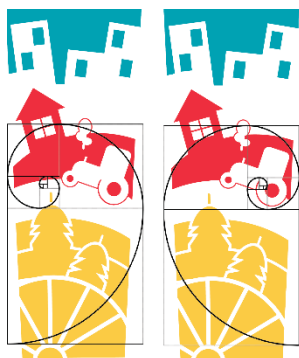
Kuva 42. Golden-ratio käytettynä käkiviirissä (Pikkarainen 2021)

Näiden havaintojen perusteella päätin kokeilla muuntaa linnun asettelua vähemmän keskitetyksi (kuva 43), ja ehkä myös muuntaa sen kokoa. Ensin muokkasin käen asettelua ja muutamia yksityiskohtia rule-of-thirds säännön avulla, jolloin siirsin käen alemmaksi, jotta se asettuisi kunnolla kahteen kolmasosaan kuvasta ja jättäisi enemmän tilaa käen yläpuolelle. Siirsin myös käen takana olevat oksat ylös lisäosaksi kuvan ”kattoa.” Kultaisen leikkauksen spiraalin perusteella muunsin linnun asentoa niin, että se katsoo enemmän ylöspäin. Tämä asettelu sai lipun mielestäni näyttämään jo paljon paremmalta, koska linnun ylöspäin suuntautuva katse on paljon optimistisemmän oloinen.

Kuva 43. sommittelutyökalut käytössä (Pikkarainen 2021)

Seuraavan viirin asettelun muokkauksessa hylkäsin logosuunnittelun ympyrämetodin jo alkuunsa, koska se toimii mielestäni paremmin juuri pienten, yksinkertaisempien kuvien teossa. Vuosirengas-viirin kohdalla käytin kultainen leikkaus -spiraalia alaosan kohdalla, ja tarkastelin sitä molemmin päin käännettynä. (kuva 44, sivu 40.)

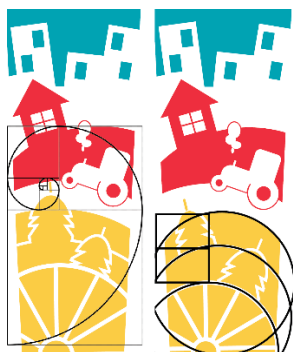

Kuva 44. Golden-ratio spiraali käytössä (Pikkarainen 2021)

Molemmat versiot näyttävät, että kuvan elementtien asettelu osuu varsin hyvin sommittelullisesti kultaisen leikkauksen kohdille, lukuun ottamatta pieniä muokkausta tarvitsevia kohtia. Tämä viittaa siihen, että viiri todennäköisesti toimii hyvin myös peilikuvana, mikä on tärkeää, koska valmis viiri painettaisiin myös peilikuvaksi.

Vaikka alustavassa tarkastelussa hylkäsin kultaisen leikkauksen ympyrämetodin, tajusin sommittelua muokatessani, että siitä olisi mahdollisesti sittenkin hyötyä, kuten myös golden rectangle-työkalusta, jonka Logo creative -blogi (2020) esitteli. Se on käytännössä samanlainen kuin ympyröiden käyttö, missä spiraalin alustaruudukkoa käytetään muodostamaan laatikoita, joiden avulla asettelu määritellään.

Yhdistin työskennellessäni kaikkia kolmea metodia uuden asettelun ideoimiseksi (Kuva 45).

Kuva 45. Golden-ratio asettelun apuna (Pikkarainen 2021)

Ensimmäiseksi käytin kultaista leikkausta overlay-metodilla, jossa laitoin sen kuvassa haluamani osion päälle, kuten tein aikaisemmin käkiviirin kanssa.

Asettelin elementtejä sen mukaisesti, että keltainen peltoalue täyttää suurimman laatikon kunnolla ja punainen osuus enimmäkseen sopii ruudukon yläosiin. Toisessa vaiheessa puolestaan loin ruudukon avulla ympyröitä ja nelikulmioita, jotka määrittelivät peltoalueen mittasuhteet.

Päätin vielä käyttää rule-of thirds ruudukkoa sommitteluun (Kuva 46), vaikka ensimmäisellä tarkastelukerralla kuvitus sopi siihen varsin hyvin.

Kuva 46. Rule-of-thirds ruudukon käyttö (Pikkarainen 2021)

Yksinkertaistin alaosan pyörää niin, että kukin osio pyörästä osui aina enimmäkseen yhden kolmasosan alueelle. Yläosassa puolestaan muokkasin siluettia niin, että jokainen rakennus on omassa lohkossaan. Lisäsin myös yhden ikkunan oikeanpuoleiseen siluettiin, joten joka osiossa on eri määrä ikkunoita hauskana yksityiskohtana.

6.2 Värit

Ideointivaiheessa valitsin värit perustuen joko kuvituksessa esiintyvän objektin, idean teeman, tai oman värisilmän mukaisesti. Idean jatkojalostamista varten tutkin enemmän värioppia, värien käyttöä ja vaikutusta katsojaan sekä yleisiä käytännön asioita aiheesta saadakseni paremman käsityksen siitä, millaista värimaailmaa minun kannattaisi käyttää.

Värit ovat tärkeä työkalu visuaalisen median tuotannossa, ja aiheeseen liittyy monia eri asioita. Värit voivat ilmaista tunnetta, olla kulttuurillisesti tärkeitä, ilmaista tilaa tai liikettä (Sherin 2012, sivu 7). Väreistä on siis moneksi, ja niiden tarkempi valinta ja tarkastelu on suuri apu suunnitteluprosessissa.

Värioppi koostuu monista eri osa-alueista, jotka auttavat suunnittelijaa projektissa värivalintojen tekemisessä. Värioppiin liittyy neljä osa-aluetta, mitkä määrittelevät, miltä väri tulee näyttämään katsojalle: "hue" eli käytännössä toinen sana värisävylle, "saturation," eli värin voimakkuus, "temperature," eli värin lämpötila ja "value", mikä määrittelee, kuinka tumma tai vaalea kyseinen värisävy on. (Sherin 2012, sivu 10.) Värin ulkonäköön vaikuttaa usein myös se, millaisen sävyn vieressä se on. Esimerkiksi värillisen yksityiskohdan lisääminen muutoin harmaaseen kuvaan saa katsojan huomion kiinnittymään väritettyyn osuuteen. (Sherin 2012, sivu 14.)

Värioppiin liittyy myös kaksi erilaista värimallia, jotka viittaavat kahteen eri tapaan luoda värejä. Värien muodostuminen on hyvin erilaista riippuen siitä, onko lähteenä valo, kuten esimerkiksi tietokoneiden näytöissä, vai traditionaalinen printtimedia. CMYK on subtraktiivinen malli käytössä printtitekniikassa, mikä muodostuu kolmesta pääväristä (syaani, magenta ja keltainen) sekä mustasta. Nämä ovatkin ne mustevärit, jotka yleensä löydetään perusprintteleistä. Nämä kolme väriä muodostavat kaikki mahdolliset värit printtimedian maailmassa. RGB on puolestaan additiivinen malli, joka on käytössä digitaalisissa medioissa. Se muodostuu punaisesta, sinisestä ja vihreästä valosta, jotka kaikki yhdistäessä syntyy valkoista valoa. (Puhalla 2011, sivu 84.)

Johtuen näistä eri tavoista, joilla kuvan värit rakentuvat, printtimedian ja digitaalisen version välillä on usein pieniä eroja. Koska olen tekemässä viiriä tietokoneella, minun tulee pitää mielessä värien mahdollinen muutos niitä painettaessa kankaalle. Käyttämistäni työkaluista (Photoshop ja Illustrator) löytyy CMYK-väriavaruus, jonka avulla saa paremman kuvan siitä, miltä värit näyttävät tulostettuna.

Väreillä on vaikutusta myös sommitteluun, ja ne voivat auttaa halutun sommitelullisen vaikutelman luomisessa. Väri onkin yleensä se asia, johon katsoja kiinnittää ensin huomiota (Sherin sivu 115).

Viiriehdotuksissani on hyvin erilaiset väripaletit (kuva 48, sivu 43). Käkiviirin väreinä toimivat voimakkaammat sävyt, kuten tumma harmaa, ruohonvihreä, ja vahva keltainen. Vuosirenkait lipussa puolestaan esiintyvät hieman kepeämmät päävärit, joiden kylläisyys ei ole aivan yhtä voimakas.

Kuva 47. Viirien väripaletit (Pikkarainen 2021)

Näitä värejä tarkastellessani huomasin niiden saturaation olevan mahdollisesti väärinpäin. Käkilipussa on paljon luonnollisempi teema, joten sen vahvat sävyt eivät ehkä ole paras valinta tarvittavan tunnelman luomiseksi. Vuosirenkaat-idean leikkisämpi tyyli voisi kaivata hieman sävyjen vahvistamista.

Vuosirenkaat viirin kohdalla, päätin ensin hakea väripaletti-ideoita retro- ja pop-art tyylistä. Sen ajan värit olivat voimakkaita ja saattaisivat sopia viirin leikkisään kuvitukseen.

Pop-art on 1950-luvulla syntynyt taidemuoto, jonka inspiraationlähteenä toimi usein populaarikulttuuri. Se syntyi vastalauseena traditionaalisille lähestymistavoille ja näkökulmille taiteeseen. (Tate s.a.) Pop-art -tyylissä käytetään kirkkaita ja vahvoja värejä, koska ne kiinnittävät katsojan huomion nopeasti. Pop-art käyttää usein varsinkin kolmea pääväriä (punainen, keltainen ja sininen) sekä välivärejä (vihreä, violetti, oranssi) teoksissa. (Mariana Custodio 2020.)

Alkuperäiset värit periaatteessa sopivat tähän pop-art -tyyliin, mutta vaativat hieman enemmän kirkkautta. Etsin itselleni muutaman pääväripaletin alkuperäisten värien inspiroimana, joita kokeilla työhöni. Päätin kuitenkin muokata värivalikoimaa hieman ja käyttää punaisen tilalla magentan sävyä, koska printtimediassa se on yksi pääväreistä (puhalla 2011), joiden avulla muut sävyt luodaan puhtaan punaisen sijaan. (kuva 48.)

Kuva 48. palettivaihtoehdot (Pikkarainen 2021)

Värejä valitessani pidin huolen siitä, että tarkastelemani väriavaruus oli nimenomaan printtimedian CMYK, koska lopputuloksena on fyysinen tuotos, joka painetaan kankaalle pelkän digitaalisen kuvan sijaan. Päädyin pitämään ensimmäisestä vaihtoehdosta eniten, koska keskimmäisen version pastellisävyt olivat silmissäni liian vauvamaaisia, ja oikean reunimmaisen sävyt puolestaan menivät liian tummiksi ja hieman synkiksi, varsinkin taivaan tummansininen.

Pääväri paletti näytti silmiin eloisalta, mutta lipun vuosirengaskonsepti ei ehkä niiden takia tule yhtä selväksi, joten päätin lähestyä palettia toisesta näkökulmasta, siirtyen enemmän yleisen retrotyylin puolelle. Retrotyylin väripaletit ovat usein sävyiltään hillitympiä ja neutraaleja. Ne käyttävät paljon lämpimiä värejä, kuten esimerkiksi beigeä, ruskeaa, oransseja ja keltaisen sävyjä. (Sandu 2018) Päädyin kokeilemaan maanläheisempiä ruskeansävyisiä paletteja (kuva 49) viitaten puun halkileikkaukseen, missä keskusta on yleensä vaaleampi ja sävyt tummenevat reunaa kohden.

Kuva 49. Lämpimät retropaletit

Jätin viirien ylimmän osuuden joko valkoiseksi tai sinertäväksi ilmaisemaan vuosirenkaiden loppua. Näitä versioita tarkastellessani tulin siihen tulokseen, että tämän tyyppinen paletti toimisi lopulta paremmin vuosirengasidean kanssa. Kokeilin myös vähentää valkoisia viivoja kuvassa nähdäkseni näyttäisikö se paremmalta. Totesin että valkoiset reunukset auttavat illuusion luomisessa puun vuosirenkaista. Ilman niitä idea jää epäselvemmäksi.

Käkiviirin kohdalla pysyttelin yhä metsäisessä tunnelmassa, joten hain itselleni väripaletteja metsäisillä vihreän ja sinisen sävyillä. Koska halusin käen kuitenkin pysyvän tunnistettavana kuvassa, palettiin täytyi kuulua harmaa värisävy

lintua varten. Ensimmäiseksi loin kolme hieman erilaista versiota (kuva 50) joissa kussakin on hieman erilainen vihreän sävy.

Kuva 50. Käkiviiri 1 väripalettisesti (pikkarainen 2021)

Kahdessa versiossa muutin myös harmaan vaaleammaksi, mutta totesin nopeasti, että tämä harmaa hävisi siniseen taustaan liikaa. Päätin ottaa elementtejä näistä versioista ja loin vielä kaksi väripalettia (kuva 51).

Kuva 51. Käkiviirin väripalettisesti 2 (Pikkarainen 2021)

Pidin oikeanpuolimmaisesta paletista eniten, koska siinä oli tarpeeksi hyvä kontrasti värien välillä, ja värisommittelussa on tietynlainen väriliukuman tuntu, koska vihreät osiot ovat kuvan alaosassa, ja suurin osa valkoisesta kuvan yläosassa. Molemmat värit hiukan sekoittuvat keskivaiheilla kruunussa ja linnun nokassa.

6.3 Yksityiskohtien loppuhionta

Vuosirengas-viirissä päädyin lopulta käyttämään yhdistelmää aiemmista värikokeiluista. Valitsin käyttämistäni väreistä tummanruskean, vaalean neutraalin

vihreän ja lämpimän keltaoranssin (kuva 52). Ruskea toimi puunkannon reunaan, keltaoranssi puolestaan puun halkileikkauksen sisäosana, ja käytin vihreää muodostamaan lehtimäisen värin yläosaan, aivan kuin kannon ympärille olisi kertynyt puunlehtiä.

Kuva 52. Finaalivärit vuosirengaslippuun (Pikkarainen 2021)

Värit autoivat selkeyttämään viirin puuvuosirengaskonseptia, mutta se tuntui yhä puutteelliselta. Päätin siis vielä muokata joitain yksityiskohtia tuodakseni kuvan puunkannon paremmin esiin. Vaihdoin alaosan pyörän tilalle lisää peltoviivoja saadakseni osion näyttämään enemmän puun läpileikkaukselta, ja sain idean muuttaa taustan kaupunkisiluetin muotoa. (Kuva 53.)

Kuva 53. Vuosirenkaat paremmin esiin (Pikkarainen 2021)

Vaihdoin tyypillisten nelikulmioiden tilalle lehtimäiset muodot, ja sain ne näyttämään $\frac{3}{4}$ osa kulmasta nähdyiltä pilvenpiirtäjiltä lehtisyiden asettelun avulla. Viirin alkuperäinen idea tuli vihdoin kunnolla esille.

Käkiiviirissä olin jo aikaisemmin muokannut lipun havunoksien muotoa sommitelun muokkauksen aikana, että niiden havunneulapiikit näyttivät vähemmän sotkuiselta. Päätin lopulta myös vaihtaa käen värin harmaasta ruskeaan,

koska harmaa sävy sai minut mieltämään linnun enemmän varikseksi tai harakaksi mahan kuvioinnista huolimatta, ja käet voivat olla myös ruskeita väritykseltään. (kuva 54.)

Kuva 54. Käkiviirin muodonmuutos (Pikkarainen 2021)

Yksinkertaistin siiven kuviota, koska se näytti liian sekavalta muuhun kuvaan verraten, ja vaihdoin myös kruunun takaosan linnun pääväristä vihreään, jotta se näyttäisi yhtenäisemmältä kuvaelementiltä. Kruunussa on vihreää myös edessä jalokivien muodossa, joten takaosan muuntaminen samanväriseksi saa sen näyttämään enemmän yhtenäiseltä esineeltä, jossa etu- ja takaosa kuuluvat yhteen.

Molempien viirien väripaletti päätyi hieman samanlaiseksi, mutta toisaalta se ei ole yllättävää ottaen huomioon sen, että molemmissa esiintyy tietynlainen luontoteema. Luonnon sävyihin usein mielletään siniset, vihreät ja erilaiset ruskean sävyt.

7 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUDEN ARVIOINTI

Tämän luvun tarkoituksena on arvioida tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. Koska käytössä ovat olleet kvalitatiiviset menetelmät, jotka eivät yleensä perustu tarkkaan dataan, vaan enemmän tutkijan omaan havainnointiin. Jotta tekemäni tutkimus olisi mahdollisimman luotettavaa, pyrin sitä tehdessäni käyttämään monipuolisesti eri asiantuntijalähteitä sekä projektin aiheesta että itse graafisen suunnittelun piiristä. Perusasioita suunnittelusta löytyi sekä kirjallisista että WWW-dokumenttilähteistä. Useamman eri lähteen käyttö yleisesti lisää luotettavuutta. Useassa lippuihin liittyvässä lähteessä ei ollut tietoa sen

julkaisupäivämäärästä, mutta monet näistä lähteistä olivat lippualan valmistajia, joiden tulee ymmärtää omat tuotteensa ja niiden käyttö.

Tutkimuksessani käytin hyödyksi vertailumetodia ja taustatutkimusta. Pyrin vertailua tehdessäni analysoimaan materiaalia suunnitteluideoinnin näkökulmasta, ja poimimaan niistä eroja ja yhtäläisyyksiä auttaakseni omaa luomisprosessia. Taustatutkimuksessa pyrin selvittämään itselleni enemmän sekä lippujen suunnittelusta käytännössä eli mitä asioita prosessissa tulee ottaa huomioon, että annetusta aiheesta suunnitteluprosessini avittamiseksi.

Koska kyseessä on hyvin subjektiivinen aihe, sitä on hankala tarkastella puhtaasti objektiivisesti. Tarkasteluun vaikuttaa omat preferenssit ja kokemus kuvituksen nojalla, eli millaisia projekteja olen aiemmin tehnyt ja millaisesta kuvituksesta itse pidän. Varsinkin kun tarkoituksena on suunnitella kuvitus lippuun oman mielikuvituksen avulla, näitä ulkopuolisia vaikutteita on lähes mahdoton sulkea pois. Olin tästä tietoinen koko prosessin ajan, ja pyrin perustelemaan jokaisen suunnittelupäätökseni mahdollisimman hyvin, joten työskentelyni on ollut ammattimaista ja asiantuntevaa.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Opinnäytetyössä tutkittiin kaupunkiviirin suunnittelua tiettyjen rajattujen sääntöjen avulla. Produktiivisessa osuudessa suunniteltiin kuvitus Joensuun kaupunkiviirin kilpailuehdotukseksi. Keskeisenä tutkimuskysymyksenä opinnäytetyölle toimi *Miten suunnitella hyvännäköinen ja tarkoitukseen sopiva kaupunkiviiri?* Kysymykseen vastausta lähdettiin etsimään aiheen taustatutkimuksen avulla, kuten heraldiikan eli vaakunaopin lipunsuunnittelusääntöjen tarkastelulla, edellisvuosien voittajien vertailulla sekä sommittelua ja värioppia tutkimalla.

Alakysymyksinä opinnäytetyössä toimivat *Kuinka suunnitella näyttävä viiri rajoitetun väripaletin ja koon avulla?* ja *Miten hyödyntää sommittelua rajatun väripaletin käytössä?* Työssä kysymyksiin vastaaminen alkoi alakysymyksistä, edeten kohti keskeistä kysymystä. Kyseessä on monena vuonna pidetty suun-

nittelukilpailu, joten tutkimuksen aikana tarkasteltiin edellisvuoden voittajia, niiden väri- ja sommitteluvalintoja, sekä miten kunkin vuoden teemaa oli lähestytty. Edellisvuosien voittajien tarkastelu antoi paremman käsityksen siitä, millaisia ratkaisuja tällaisen viirin teossa voitaisiin käyttää. Lippujen historian ja yleismaailmallisten suunnittelusääntöjen tarkastelu antoi suuntaa sille, millaisia sommitteluvaihtoehtoja suunnittelija kykenee tekemään pienen väripaletin avulla. Aiheen taustatutkimus antoi ideoita kuvituksen elementtien valintaan, millaisia aiheita voidaan käyttää teeman kuvastamiseen. Tutkimuskohteena toimi aiheen valittu alue eli Pohjois-Karjala ja siihen liittyvät asiat historiallisella ja yleisemmällä tasolla.

Opinnäytetyö oli luonteeltaan produktiivinen, joten sen lopputuloksena oli kuvitusehdotus Joensuun kaupungin kaupunkiviiriksi. Työ suunniteltiin itsenäisesti tutkimusmetodien ja aiheeseen liittyvien lähteiden sekä ohjaajalta saadun palautteen avulla. Kuvituksen tavoitteena oli olla mahdollisimman näyttävä ja hyvännäköinen, mutta myös viirinä toimiva, joka näyttää hyvältä myös kauem-paa katsoen.

9 POHDINTA

Opinnäytetyön toteutus on ollut aikaa vievä ja laaja projekti. Yllättäen haastavin osuus ei ole kuitenkaan ollut kirjallinen osuus vaan itse suunnittelutyö. Koska annettu teema oli hyvin laaja ja abstrakti, oli vaikea keksiä siihen sopivia kuvitusideoita jopa taustatutkimuksen avittamana. Koen kuitenkin, että opin projektista paljon graafikkona, varsinkin kunnollisen suunnitteluprosessin tekemisestä. Tapana on ollut syöksyä pää edellä suunnittelemaan ilman sen tarkempaa aiheen tarkastelua. Hankalan aiheen takia minkäännäköistä viiriä ei olisi varmaankaan syntynyt, jos en olisi taustatutkimusta tässä tapauksessa tehnyt.

Hain apua ideointiin aiheen ja viirien tutkimuksen lisäksi myös vertailemalla edellisvuoden voittajia, nähdäkseni kykeninkö poimimaan niistä joitain hyödyllisiä sommittelu- tai värinkäyttöideoita. Jokainen tarkastelemani viiri oli käyttänyt hyvin erilaisia ratkaisuja, mikä antoi minulle ideaa siitä, että pystyn tekemään paljonkin asioita huolimatta väripaletini pienestä koosta. Sain myös

apua kuvitusten suunnitteluun ohjaajalta, joka antoi minulle hyviä vinkkejä siitä, miten lähestyä asiaa. Tämän palautteen perusteella päätin luoda itselleni useamman erilaisen vaihtoehdon viiristä sen sijaan, että keskityn hiomaan vain yhtä.

Aikataulu työlleni on ollut varsin tiukka, mutta se ei oikeastaan koskaan ole ollut itselleni ongelma, koska olen tottunut työskentelemään nopeasti. Koronapandemian takia minulla oli myös paljon aikaa käytettävissä, koska ei ollut menoja mihinkään. Lopulta jouduin kuitenkin lähettämään yhden keskeneräisen version viiri-ideastani kilpailuun, koska sen aikataulu oli tiukempi kuin opinnäytetyöni. Valitsin lähetettäväksi version käkiviiristä, johon vielä tein viime hetken muokkauksia. En laittanut tätä versiota opinnäytetyöhöni, koska oli epäselvää, voisinko näyttää kyseisen viirin opinnäytetyössä. Kilpailuihin lähetetyt työt on yleensä pidettävä salassa ja niitä ei saisi julkaista muualla ennen kilpailun päätöstä. Tätä asiaa ei ollut mainittu sen tarkemmin kilpailun säännöissä, mutta aiemman kokemuksen perusteella päätin varmuuden vuoksi pitää sen poissa opinnäytetyön sisällöstä.

Tulevaisuudessa nähdään, saako lähettämäni viiriversio kilpailusta mitään palkintoa, vai jääkö se muiden viirien varjoon. Joka tapauksessa projekti antoi minulle kipeästi tarvitun aiheen opinnäytetyöhön, ja olen sen aikana oppinut paljon uutta suunnittelusta ja siitä, kuinka parantaa omaa suunnitteluprosessia.

LÄHTEET

Biosfäärialueen kansallispuistot s.a. Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://kareliabiosphere.fi/en/pohjois-karjalan-biosfaarialue/alueen-luonto-ja-luonnonvarat/kansallispuistot/> [viitattu 13.3.2021].

Bright colors and pop-art. 2020. Mariana Custodio. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://marianacustodio.com/why-does-pop-art-use-such-bright-colors/> [viitattu 25.3.2021].

Cohen, R, D. & Sadun, E. 2003. Mac Digital photography. New Jersey: John Wiley & Sons, incorporated.

Flag, heraldry. 1998. Britannica Encyclopedia. WWW-dokumentti. Päivitetty 10.10.2019. Saatavissa: <https://www.britannica.com/topic/flag-heraldry> [viitattu 22.3.2021].

Heraldiikka. 2015. Graafinen. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.graafinen.com/suunnittelu/yleista/heraldiikka/> [viitattu 11.3.2021].

How to use golden ratio in graphic design. 2020. Logo creative. Blogi. Saatavissa: <https://www.thelogocreative.co.uk/how-to-use-the-golden-ratio-in-graphic-design/> [viitattu 24.3.2021].

Isännänviiri s.a. Plastiset Oy. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.lip-putanko.fi/isannanviirit/> [viitattu 11.3.2021].

Joensuun kaupunkikeskustayhdistys on nyt Virta. 2018. Kaupunkikeskustayhdistys Virta. WWW-dokumentti. päivitetty 14.11.2018. Saatavissa: <http://www.joensuunvirta.fi/uutiset/joensuun-kaupunkikeskustayhdistys-on-nyt-virta> [viitattu 8.3.2021].

Joensuun kaupunkikeskustayhdistys s.a. Finder.fi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.finder.fi/Järjestöt+yhdistykset+ja+säätiöt/Joensuun+Kaupunkikeskustayhdistys/Joensuu/yhteystiedot/411461> [viitattu 8.3.2021].

Joke Leppäsen Pelpone voitti kesäviirikisan. 2010. YLE-uutiset. Verkkolehti. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-6157558> [viitattu 8.3.2021].

Joensuun Virta Oy. 2020. Finder.fi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.finder.fi/Kiinteistohallinto/Joensuun+Virta+Oy/Joensuu/yhteystiedot/3355423> [viitattu 8.3.2021].

Järvelä, J. 2018. Áhkká. Lahden ammattikorkeakoulu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2018120720433> [viitattu 8.3.2021].

Kaupunkiviirien suunnittelukilpailu alkaa taas Joensuussa - teemana "Joensuun virta." 2019. Karjalainen. Verkkolehti. Saatavissa: <https://www.karjalainen.fi/uutiset/uutis-alueet/maakunta/item/212145> [viitattu 8.3.2021].

Kaupunkiviirin suunnittelukilpailu. 2021. Kaupunkikeskustayhdistys Virta. WWW-dokumentti. päivitetty 10.2.2021. Saatavissa: <http://www.joensuunvirta.fi/uutiset/kaupunkiviirin-suunnittelukilpailu> [8.3.2021].

Kaupunkiviirit s.a. kaupunkikeskustayhdistys Virta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.joensuunvirta.fi/kesaviirit> [viitattu 11.3.2021].

Kesäviirikilpailu päättyy ensi viikolla. 2017. Karjalainen. Verkkolehti. Saatavissa: <https://www.karjalainen.fi/uutiset/uutis-alueet/maakunta/item/134180> [viitattu 8.3.2021].

Kesäntekijäiset järjestetään kolmatta kertaa - kaupunkikeskustayhdistys otti vetovastuun tapahtumasta. 2018. Karjalainen. Verkkolehti. Saatavissa: <https://www.karjalainen.fi/uutiset/uutis-alueet/maakunta/item/180498> [viitattu 8.3.2021].

Kesäviiri onkin Pohotoshop-kuva? 2009. YLE-uutiset. Verkkolehti. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-5273830> [viitattu 8.3.2021].

Koli kartalla s.a. Koli.fi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.koli.fi/fi/koli/Koli-kartalla> [viitattu 14.3.2021].

Kuvitus. 2015. Graafinen. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.graafinen.com/suunnittelu/kuvitus/kuvitus/> [viitattu 8.3.2021].

Käki – Pohjois-Karjalan maakuntalintu. 2006. YLE-elävä arkisto. WWW-dokumentti. Päivitetty 8.6.2012. Saatavissa: <https://yle.fi/aihe/artikeli/2006/12/28/kaki-pohjois-karjalan-maakuntalintu> [viitattu 13.3.2021].

Liputusajat ja -ohjeet s.a. Suomalaisuuden liitto Ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://suomalaisuudenliitto.fi/liputus/> [viitattu 8.3.2021].

Maakuntaviiri s.a. Varsinais-suomi.fi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.varsinais-suomi.fi/fi/maakunta/maakuntatunnukset/maakuntaviiri> [viitattu 8.3.2021].

Marttinen, L. 2014. Topeliaaninen kuvitus varhaiskasvatussuunnitelmaan: millä keinoin tuoda historiallisia viitteitä kuvitukseen? Metropolia ammattikorkeakoulu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2014121219554> [viitattu 8.3.2021].

Perhosensiipi ja karjalanruusu liehuvat kesäviirissä. 2011. YLE-uutiset. Verkkolehti. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-5369525> [viitattu 8.3.2021].

Pohjois-karjalan maakunnan viiri s.a.Pohjois-karjala.fi. PDF-tiedosto. Saatavissa: <https://www.pohjois-karjala.fi/documents/33565/34151/maakuntatunnukset.pdf/eac9fcf0-7d78-48a0-a545-b6d6663f3e78?version=1.0> [viitattu 11.3.2021].

Pop art s.a. Tate organization. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.tate.org.uk/art/art-terms/p/pop-art> [viitattu 25.3.2021].

Puhalla, D. 2011. Design elements, form and space. A Graphic Style Manual for Understanding Structure and Design. Massachutes: Quarto publishing Group USA.

Pöytäliput s.a. Flagmore. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://flagmore.com/tuote-osasto/poytaliput/> [viitattu 11.3.2021].

Pöytästandaari on yhdistävä symboli. Helsingin lipputehdas. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.helsinginlipputehdas.fi/tuotteet/?c=viirit> [viitattu 11.3.2021].

Routio, P. 2007. Vertailu. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Vertaileva metodi \(uiah.fi\)](http://vertaileva.metodi.uiah.fi) [viitattu 8.3.2021].

Rowse, D. Rule of thirds s.a. Digital Photography school. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://digital-photography-school.com/rule-of-thirds/> [viitattu 24.3.2021].

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka s.a. Tutkimusongelmat. KvaliMOTV. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_3_1.html [viitattu 8.3.2021].

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Turun ammattikorkeakoulu. PDF. Saatavissa: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf> [viitattu 29.3.2021].

Sandu, B. 2018. Designing with retro colors: showcase and tips. Designer Daily. Blogi. Saatavissa: <https://www.designer-daily.com/designing-with-retro-colors-showcase-and-tips-62507> [viitattu 26.3.2021].

Savela, R. 2019. Digitaalinen kuvittaminen: Miten digitaalista kuvitusta hyödynnetään markkinoinnissa? Oulun Ammattikorkeakoulu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019052111083> [viitattu 8.3.2021].

Sherin, A. Design elements: color fundamendals. a graphic style manual for understanding how color affects design. 2012. Massachutes: Quarto Publishing Group USA.

Sininen virta s.a. Taidemuseo Onni. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://joensuuntaidemuseo.fi/julkinen-taide/-/asset_publisher/eA2sZR2Noayg/content/sininen-virta [viitattu 22.3.2021].

Tietoa museosta s.a. Taidemuseo Onni. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://joensuuntaidemuseo.fi/tietoa-museosta> [viitattu 14.3.2021].

Tilastot. 2021. Pohjoiskarjala.fi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.pohjois-karjala.fi/tilastot> [viitattu 8.3.2021].

Toimintatutkimus. 2015. Jyväskylän yliopisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/toimintatutkimus> [viitattu 8.3.2021].

Ulkomuseo s.a. Lieksa. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.lieksa.fi/ulkomuseo> [viitattu 8.3.2021].

Viirit s.a. Suomalaisuuden liitto Ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://suomalaisuudenliitto.fi/liputus/> [viitattu 8.3.2021]

Vertaileva tutkimus. 2015. Jyväskylän yliopisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/vertaileva-tutkimus> [viitattu 8.3.2021].

KUVALUETTELO

Kuva 1. Käsitekartta. Pikkarainen, P. 2021.

Kuva 2. Viitekehys. Pikkarainen, P. 2021.

Kuva 3. Esimerkki spiraalimallista. Salonen, K. 2013. Saatavissa: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf> [viitattu 29.3.2021]

Kuva 3. Liitsalon suunnittelema viiri. Kaupunkikeskustayhdistys Virta. s.a. Saatavissa: <http://www.joensuunvirta.fi/kesaviirit> [viitattu 12.3.2021].

Kuva 4. Kohua aiheuttanut voittaja vuodelta 2009. Haapalainen, H. 26.6.2009. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-5273830> [viitattu 8.3.2021].

Kuva 5. Valokuva Lukan pirtistä Pielisen ulkomuseossa. Pikkarainen, P. 30.7.2018.

Kuva 6. Tuulimylly museon alueella. Pikkarainen, P. 30.7. 2018.

Kuva 7. Vanhan ajan keittiövälineitä. Pikkarainen, P. 30.7. 2018.

Kuva 8. Pohjois-karjalan maakuntaviiri. Wikipedia. 11.3.2020. Saatavissa: <https://fi.m.wikipedia.org/wiki/Tiedosto:Pohjois-karjala.vaakunaviiri.svg> [viitattu 12.3.2021].

Kuva 9. Karjalan Viiri. Flagmore. s.a. Saatavissa: <https://flagmore.com/tuote/isannanviiri-karjala/> [viitattu 12.3.2021].

Kuva 10. kuvankaappaus maakuntaviiri esimerkeistä. Plastiset Oy. s.a. Saatavissa: <https://www.lipputanko.fi/isannanviirit/> [viitattu 12.3.2021].

Kuva 11. esimerkkejä pöytäviireistä. Helsingin lipputehdas. s.a. Saatavissa: <https://www.helsinginlipputehdas.fi/tuotteet/?c=viirit> [viitattu 12.3.2021].

Kuva 12. Esimerkkejä keskiajan bannereista. Britannica. 2019. Saatavissa: <https://www.britannica.com/topic/flag-heraldry#ref69660> [viitattu 24.3.2021]

Kuva 13. Vuoden 2010 voittaja. Kaupunkikeskustayhdistys Virta. s.a. Saatavissa: <http://www.joensuunvirta.fi/kesaviirit> [viitattu 12.3.2021].

Kuva 14. Vuoden 2011 voittajaviiri. Heikkilä, R. 1.6.2011. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-5369525> [viitattu 8.3.2021].

Kuva 15. Vuoden 2018 voittaja. Kirves, K. 11.3.2019. Saatavissa: <https://www.karjalainen.fi/uutiset/uutis-alueet/maakunta/item/212145> [viitattu 8.3.2021].

Kuva 16. Vuoden 2017 voittaja. Inkinen, J. 25.4.2018. Saatavissa: <https://www.karjalainen.fi/uutiset/uutis-alueet/maakunta/item/180498> [viitattu 8.3.2021].

- Kuva 17. Alustavat luonnokset. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 18. Moodboard. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 19. Mind-map annetusta teemasta. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 20. Ajan pyörä konseptiluonnokset. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 21. Vuosirengas konsepti. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 22. Viiri 1, ensimmäinen versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 23. Viiri 1, toinen versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 24. Viiri 1, kolmas versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 25. Karkea luonnos käkilipusta. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 26. Käkiviirin ensimmäinen versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 27. Käkiviirin toinen versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 28. Käkiviirin kolmas versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 29. Käkiviirin 4 versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 30. Kolmas viiri, ensimmäinen versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 31. Joensuun taidemuseon julkisivu. Taidemuseo Onni. 2019. Saatavissa: https://joensuuntaidemuseo.fi/uutiset/-/asset_publisher/1WFBsjgPHiPO/content/taidemuseossa-tapahtuu-rokkiviikolla-9-14-7- [viitattu 14.3.2021].
- Kuva 32. Museoviiri 1 versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 33. Museoviiri 2 versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 34. Museoviiri 3 versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 35. Museoviiri 4 versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 36. Koliviirin 2 versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 37. Koliviirin 3 versio. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 38. Kultainen leikkaus spiraali. Bailey, J. 2019. Saatavissa: <https://99designs.com/blog/tips/the-golden-ratio/> [viitattu 24.3.2021].
- Kuva 39. Rule of thirds kokeilu viireihin. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 40. Twitter logo kultaisen leikkauksen tuotoksena. Logo creative. 2020. Saatavissa: <https://www.thelogocreative.co.uk/how-to-use-the-golden-ratio-in-graphic-design/> [viitattu 24.3.2021].
- Kuva 41. Valkoiset linjat havainnollistamassa käen uutta siluettia. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 42. Golden-ratio käytettynä käkiviirissä. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 43. sommittelutyökalut käytössä. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 44. Golden-ratio spiraali käytössä. Pikkarainen, P. 2021.
- Kuva 45. Golden-ratio asettelun apuna. Pikkarainen, P. 2021.

Kuva 46. Rule-of-thirds ruudukon käyttö. Pikkarainen, P. 2021.

Kuva 47. Viirien väripaletit. Pikkarainen, P. 2021.

Kuva 48. palettivaihtoehdot. Pikkarainen, P. 2021.

Kuva 49. Lämpimät retropaletit. Pikkarainen, P. 2021.

Kuva 50. Käkiviiri 1 väripalettisetti. Pikkarainen, P. 2021.

Kuva 51. Käkiviirin väripalettisetti 2. Pikkarainen, P. 2021.

Kuva 52. Finaalivärit vuosirengas lippuun. Pikkarainen, P. 2021.

Kuva 53. Vuosirengaat paremmin esiin. Pikkarainen, P. 2021.

Kuva 54. Käkiviirin muodonmuutos. Pikkarainen, P. 2021.